

If undelivered return to:
"GLASILLO K. S. K. JEDNOTE"
 1004 N. Chicago Street,
 JOLIET, ILL.
 Return Postage Guaranteed.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United
 States of America.
 Issued every
 Wednesday
 Subscription rate:
 For members yearly.....\$1.20
 For non members.....\$2.00
 Foreign Countries.....\$3.00
 Telephone 1048

GLASILLO K. S. K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
 Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
 v Združenih državah.
 Izhaja vsako sredo.
 Naročnina:
 Za član, na leto.....\$1.20
 Za nečlane.....\$2.00
 Za inozemstvo.....\$3.00
 NASLOV
 uredništva in upravnitva je:
 1004 N. Chicago Street,
 Joliet, Ill.
 Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1163, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Stev. 43. No. 43. JOLIET, ILL., 25. OKTOBRA (OCTOBER) 1922. Leto VIII. — Volume VIII

IZ URADA GL. TAJNIKA K. S. K. J.

Postavno dovoljenje poslovanja v državi Conn. dobljeno. Da se po možnosti ugodi vsem našim krajevnim društvom po raznih državah, sem že pred nekaj tedni vložil prošnjo tudi pri zavarovalniškemu departamentu v Hartford, Conn. za postavno dovoljenje poslovanja v državi Connecticut. Nasi prošnji je bilo ugodeno, vsled česar smo dne 20. t. m. dobili postavno dovoljenje, ali "licenco."

To uradno naznanjan društvo sv. Jožefa št. 148 v Bridgeport, Conn., v nadi, da bo znalo pridobitev "licence" ceniti z marljivim pridobivanjem novih članov in večjo agitacijo za našo K. S. K. Jednoto.

S sobratstvu pozdravom,
 Josip Zalar, gl. tajnik.

Čitatelji, pozor!

Na uredniški strani današnje izdaje prinašamo tri manjše in en daljši članek pod naslovom: "Izvirna poročila iz stare domovine" izpod peresa našega novega dopisnika g. —R.— Novi g. sodnik nam je obljubil, da se bo še večkrat oglašil.

Iz navedenih poročil naj si vsakdo dela pri svojem sodbo, kako je danes v stari domovini; ta poročila so povsem resnična, nepretirana in nepristranska. Dobro je, da se tudi nam, ameriškim Slovincem nudi stvarna kritika in opazovanje sedanjih razmer v Sloveniji, kakor tudi v celi Jugoslaviji.

Zavarovanje proti brezposelnosti.

Madison, Wis., 21. okt. — Profesor državne univerze, John R. Commons je izdelal svoj zakonski načrt glede zavarovanja brezposelnih delavcev v državi Wisconsin. Commonsov predlog pride 1. 1923 pred državno zakonodajo na odglašanje. Navedeni zakon bi ne bil samo v korist delavcem, ampak tudi delodajalcem, ki bi dobivali v slučaju kake gospodarske krize primerno odškodnino. Vse poslovanje tega zavarovanja naj bi se vršilo brezplačno s posredovanjem Zveze delodajalcev.

Podpora, oziroma odškodnina za delavce v slučaju brezposelnosti naj bi znašala po \$1.— dnevno tekom 13 tednov in ne več; vendar se pri tem računa samo neprosto voljno brezdelnost; za stavke in izprtja se ne bo plačevalo nobene odškodnine.

Posnemanja vredno.

Lorain, Ohio, 23. okt. — Tu živeči podjetnik U. G. Dewell je kupil od vlade osem starih vojaških barak, katere bo pregradil za stanovanja takih stank, ki imajo kaj otrok. Stankam brez otrok ne bo to stanovanje na razpolago.

Zaeno je ta mladinsko ljubni hišni gospodar obljubil, da bo dal za vsakega novorojenčka deset dolarjev nagrade, ali darila. Pač posnemanja vredno!

LLOYD GEORGE RESIGNIRAL.

London, 19. okt. — Dosedanji angleški ministrski predsednik Lloyd George je podal danes svojo ostavko in z njim vred ves njegov koalicijski kabinet; kralj Jurij je Lloyd Georgevo resignacijo sprejel, oziroma odobril.

Vsled priporočila bivšega ministrskega predsednika, je bil na njegovo mesto imenovan dosedanji državni blagajnik Andrew Bonar Law, ki bo skusil sestaviti nov kabinet.

Lloyd George, ki je opravljal urad ministrskega predsednika zadnjih sedem let, je vsled tega resigniral, ker mu je na neki seji konzervativna stranka izrekla nezaupnico. Pri tem glasovanju je bilo oddanih 186 glasov "za", 87 pa "proti."

Ves politični položaj na Angliškem je vsled padca Lloyd Georgevega kabineta skrajno napet. V kratkem bo razpisane splošne volitve, kjer bo Lloyd George zopet kandidiral v trdni nadi, da zmaga. Njegovi nasprotniki, oziroma ljudstvo se je zadnje Georgeve politike že navečalo čes, da je vladal preveč samovoljno in preveč enostransko.

Prigoljufani bilijoni.

Canton, Ohio, 22. okt. — Si noči se je vršil v tem mestu shod republikanskega kluba, na katerega je bil tudi povabljen justični tajnik (generalni državni pravdnik) Daugherty. Med drugim je g. tajnik zopet ostro grajal unijske delavce, čes, da so ti letos zadali deželi velik udarec z raznimi stavkami; izgredili in nasiljeni! Njegov govor se je najbolj sukal glede vojnega profitarstva in goljufov, ki so okradli državo za več bilijonov. Vlada je izgubila ta denar pri raznih pogodbenikih (kontraktorjih) ko je od njih naročila raznovrstni vojni material. Mnogo teh nepoštenih dobaviteljev je goljufalo kar na debelo. Dasi ravno je kongres dovolil pol milijona dolarjev v svrhu zasledovanja teh izkoriščevalcev in goljufov, se ni s to preiskavo še dosti doseglo, kajti glavni krivci so odnesli prigoljufane milijone v inozemstvo; vseeno ima pa justični departament na črni listi še okrog 400 nepoštenih kontraktorjev. Doselej je vlada dobila od njih nazaj samo okrog 8 milijonov dol. povrnjene odškodnine; ostanek, ki znaša na bilijone ljudskega denarja bo pa za vedno izgubljen.

Prihodnji kongres bo počival.

Washington, D. C., 21. okt. — Senatski in kongresni voditelji republikanske stranke imajo že izdelan načrt glede izvanrednega zasedanja, ki se prične kmalu enkrat po novembarskih volitvah. Na tem posebnem zasedanju se bo skusalo vse znostale važne točke in predloge rešiti do 4. marca 1923, ko poteče uradna doba 67. zasedanja. Prihodnje leto bo kongres le bolj počival, kajti otvoren bo na podlagi ustave se le začetkom decembra.

POZIV DELAVSKE FEDERACIJE.

Washington, D. C., 23. okt. — Ameriška delavska federacija (A. F. of L.) je danes dala na vse svoje člane in ostalo delavstvo oklice, da naj pri bližajočih se novembrskih volitvah izbaenejo vse reakcionarne člane kongresa.

Oklice se glasi: "Sedanji kongres je v rokah nazadnjakov, ki niso še nič koristnega za ljudstvo storili; skoro vsi kongresniki delujejo po svojem sebičnem načinu. Niti ene primerne in za nas koristne postavbe se ni uveljavilo; nasprotno se pa skuša organizacijo delavstva oslabeiti. Imeli smo dosti naših zastopnikov, ki bi bili v tej zadevi lahko v kongresu za nas nastopili; — a ti so lepo molčali.

Novi davki bodo revnemu in delavskemu ljudstvu v veliko breme, za bogatine pa v olajšavo; koristi novega tarifnega zakona bodo imeli le bogatini, ne pa delavci. Istotako se je ravno glede nagrade odsluženim vojakom. Kongres je to postavbo le po svoji obliki sprejel, zavedavši se, da iste predsednik ne bo potrdil. Vsi kongresniki gledajo na to, da ustrezno kapitalistom in bankirjem, ne pa ljudstvu, osobito nam, delavcem.

Justični tajnik zagovarja prisiljeno delo, ker misli, da živimo zopet v dobi sužnjev; saj je nam prepovedal celo stavke. Pravčasni nastop organiziranega delavstva mu je pa ta načrt prekrizal. Istotako je bilo tudi v transportacijski postavbi. Vojni profitarji so ameriško ljudstvo ozkubili za bilijone. Vada in kongres te pijavke lepo štiti ker se še do danes ni od njih iztirjalo prigoljufanih bilijonov. Iz vsega tega je torej razvidno, da je treba pomesti take ljudske zastopnike iz kongresa!

Clemenceau obišče Ameriko.

New York, N. Y. 23. okt. — Kakor že poročano, se bo bivši francoski ministrski predsednik Georges Clemenceau v kratkem napotil proti Združenim državam, katere misli obiskati vsled povabila naše vlade. Sivolas francoski državnik prispe v New York dne 18. novembra, kjer bo najprvo govoril. V Bostonu, Mass. se ustavi dne 23. nov.; v Chicagu dne 25. nov.; v Kansas City dne 28. nov.; v New Orleans 30. nov.; v Washingtonu, D. C. se bo pa mudil od 5. do 9. decembra. Obiskal bo tudi mesta: Atlanta, Baltimore, Philadelphia in Montreal, Kanada.

Število jetnikov narašča.

Ravnatelj državne kaznilnice v Jolietu, Ill. naznanja, da ni imel še nikdar toliko svojih "podanikov" kot baš sedaj: 1971 moških kaznjencev in 43 žensk. Vsled pomankanja prostora v stari jetnišnici so morali dosti "cenj. gostov" premestiti v novo, modernejšo kaznilnico.

BLAMIRANI SUHAŠKI AGENTJE.

Washington, D. C., 21. okt. — Prvič za časa suhe dobe bo naš državni department primoran zagovarjati se pri kaki tuji vladi zaradi prestroge prohibicijske postavbe Združenih držav. Ta neljuba blamaža se je pripetila na sledeči način:

Pred nekaj dnevi je ameriški zasledovalni čoln "Haha" osem milj od New Jersey obrežja ustavlil kanadsko jantbornice "Emerald" naloženo z žganjem in isto s siflo privedel v New York, kjer so jo suhaški agentje preiskali in visko zaplenili. Kapitan označene jantbornice je zatrjeval in dokazal, da ni bil v nikaki zvezi z obrežjem, oziroma, da so ga po nedolžnem aretirali vsled česar se je takoj pritožil pri svoji vladi.

Danes se je o tej aferi razpravljalo v zakladniškem in državnem departmentu, ker se bo treba pri angleški vladi vsled tega oprostiti. Nova prohibicijska postavba dovoljuje zaplenbo opojne pijače samo v razdalji 3 milj od ameriškega obrežja.

Strah pred fašisti.

Rim, 19. okt. — Vsled vedno večjega nasilja in divjanja fašistov v Italiji je pričelo prebivalce Rima resno skrbeti, da fašisti ne zavzamejo tudi večnega mesta in se pobeste vlade.

Na to nevarnost so verniki, duhovščina in kardinali že opozorili sv. Očeta, da bi bil tudi v tem slučaju Vatikan v nevarnosti, ker niha zadostne straže; švicarska garda služi Vatikanu le bolj za lepoto nego v obrambo.

Sv. Oče je kardinale potolažil, da naj se nikdo glede fašistov ne razburja, kajti le ti si ne bodo upali kaj takega izvršiti.

Beograd, 19. okt. — Da se zabrani vpad italijanskih fašistov v deželo, je bila danes patrijotna organizacija Jugoslovanskih nacionalistov pozvana pod orožje potom mobilizacije.

Ta narodna garda, kateri poveljujejo srbski častniki, bo stražila na meji in odbijala vpade fašistov. Fašisti vedno bolj zbirajo svoje nove čete na dalmatinski meji, kjer je že prišlo do resnih spopadov med njimi in jugoslovanskimi stražami.

\$16,000 za izgubljeno oko.

Chicago, Ill., 22. okt. — Pred sodnikom Josip Sabatnom se je vršila večeraj obravnava v zadevi 12-letnega poškodovanega Samuel Deutscha, ki je še predlanskim izgubil eno oko. Starši označenega dečka so tožili tvrdko Case & Martin Pie Co. za večjo odškodnino, ker je bil deček povozen od nekega "trucka" te družbe. Ker se porotniki niso zamogli na noben način zediniti, se je končno zadevo uredilo s pobotanjem in dečku določilo \$16,000.— odškodnino za izgubljeno oko.

LOKALNE VESTI.

— V farni "Slovenija" dvorani se bodo vršile letošnje jesensko in zimsko sezono sledeče prireditve:

Dne 31. oktobra zvečer ob 8. uri ima društvo sv. Genevefe št. 108, K. S. K. J. svoj zabavni sestanek spojen s takozvano "Card party". Prijatelji vrlega društva sv. Genevefe dobrodošli!

Na Martinovo nedeljo, dne 12. novebra popoldne in zvečer priredi društvo sv. Jožefa št. 2, K. S. K. J. veliko šaloigro v 4 dejanjih "Lumpacij Vagabund". Vse kaže na to, da bo ta dan, "Slovenija" dvorana zopet polna, ker je za to igro veliko zanimanje.

Od 25. novebra do 2. decembra se vrši v farni "Slovenija" dvorani velik cerkveni bazar ali "fair". Ker slične prireditve že nismo imeli zadnja tri leta, je upati, da bo uspeh iste povoljen.

Drugo nedeljo v januarju prihodnjega leta priredi Pevski zbor cerkve sv. Jožefa v označni dvorani v prid cerkve neko veliko in zanimivo gledališko igro spojeno s petjem.

Ostala društva, ki nameravajo letošnjo sezono morda prirediti kako veselico, ali zabavo, naj nam to blagovolijo naznaniti, da ne bomo imeli kar dveh prireditev na en dan.

— Ko se je minulo nedeljo po noči med hudim deževjem peljal sobr. Jos Zalar, gl. tajnik naše Jednote čez Ruby St. most po Chicago cesti, mu je na ovinku vsled opolzke poti zavil avtomobil s ceste in v vsilo zadel v železni brzojavni drog. Z njim vred se je vozil tajnik dr. št. 87, brat George Plut. Prvi se je nad očesom, na roki in na kolenu nekaj poškodoval, da mora doma ostati v oskrbi zdravnika. Na podlagi zdravnikove izjave, poškodbe niso nevarne in bo brat Zalar že v nekaj dneh zopet po konci. Br. Plut je pa lahko poškodovan na glavi, ter se zdravi v bolnišnici sv. Jožefa.

— Zadnje nedeljo popoldne je nastal med igralci na kocke v bližini Božičeve gostilne na Broadway prepri. Tedaj je 25 letni Filip Stukel z lopato po glavi udaril rojaka John Gombača, znanega čevljarja na N. Broadway s tako silo, da mu je prebil lobanjo. Gombača so nezavestnega prepeljali v bolnišnico sv. Jožefa, kjer se bori s smrtjo. Ker je zlobni napadalec takoj zatem ušel, ga policija marljivo zasleduje. Ranjeni rojak Gombač je oženjen in oče četverih nedoraslih otrok.

Ameriška križarka dospela v Vladivostok.

Moskva, 22. okt. — Vsled prošnje ameriškega konzula je vlada Združenih držav v Vladivostok poslala svojo veliko križarko "Sacramento" v svrhu zaščite ondi živečih ameriških podanikov. V Vladivostoku so namreč nemiri med boljševiki in Japonci vedno na dnevnem redu, vsled česar so tudi Amerikanci v nevarnosti.

VABILO NA ZANIMIVO GLEDALIŠKO IGRO.

Kot že enkrat priobčno v "Glasilu" priredi dr. sv. Stefana št. 1, Chicago, Ill., igra "Deseti brat" v prid društvene bolniške blagajne. Toraj se enkrat obveščamo vse člane našega društva kot tudi vse druge Slovence iz Chicago in bližnje okolice kot: So. Chicago, Wankegan, Joliet, in Aurora, Ill., da bi nas obiskali, in s tem pripomogli do boljšega uspeha. Igra bode igrana dvakrat in sicer v soboto večer dne 28. oktobra ob pol osmi uri, in v nedeljo dne 29. okt. ob pol treh popoldan v cerkveni dvorani dvorani 22nd in St. Lincoln St. Igrali bodo igralci Pevskega in dramatičnega odseka, iz Wankegan Ill., v prijazno povrnitev društvu sv. Stefana.

Ker je igra "Deseti brat" zelo zanimiva, torej upamo, da se bo Slovence(n)ke, da nas se bi obiskal omenjena dneva in s tem izkazal naklonjenost, našim sosednim Slovincem in sobratom.

Vsporedno imena igralcev: Benjamin Gornik, graščak na Slemicah, g. Andrej Ogrin. Njegova otroka: Manica, gđe. Mary Svete, Balček, g. Frank Drašleč. Doleč Gornik, graščakov brat, g. Ignac Grom. Lovro Kvas, cand. prof. odgojitelj, g. Josip Maček. Peter Piškov, graščak na Polesku, Josip Jamnik. Marijan, njegov sin, g. August Cejan. Venčelj, okrajni zdravnik, g. John Rep. Marička, njegova hči, gđe. Mary Čelešnik. Mecon, okr. sodnik, g. Frank Ogrin. Zmuzne, učitelj, g. Frank Ogrin. Andrejček Krivec, čevljar g. Frank Šebenik. Neža, njegova žena, gđe. Mary Cepon. Franica, njuna hči, gđe. Jennie Grimsič. Obreščak, gostilničar in župan, g. Victor Slana. Kmetje: Peharček, g. Frank Kozina; Matevček, g. Frank Jerina; Miha izpod Gajja, g. Anton Turšič. Držarjev Francelj, g. Alojzij Zalar. Martin Špak, deseti brat, g. Alojzij Župec, Krjavelj, kozar, g. John Hladnik, Kos. sodni pisar, g. Frank Jereb. Kmetje: g. Peter Trček, g. Frank Sebelnik. Režiser, g. Matija Ivančič.

Pred igro in po igri, zapoje cerkveni in dramatičen zbor par krasnih slovenskih pesmi. Igra je zelo zanimiva, in tudi smeha bode dovolj; gotovo ne bode nobenemu žal, kdor se je bode udeležil. Po igri sledi kratka zabava, v počast igralcem in sosednim gostom.

Za žejna grla bode vsestransko preskrbljeno z mehкими pijačami, in sladoledom.

Torej pridite vsi Slovenci(ke), dne 28. in 29. oktobra v cerkveno dvorano, zakar se Vam že vnaprej zahvaljuje: Društveni odbor.

Grki so vneti za kralja.

Atene, 19. okt. — Grški revolucionarni odsek je izdal danes na svoje ljudstvo proklamacijo, da naj ves grški narod podpira novega kralja Jurija. S tem so Grki jasno pokazali, da se ne vnamajo za vstanovitev republike.

Društvena naznanila in dopisi

VABILO.

Društvo sv. Genovefe št. 108, Joliet, Ill.

Tem potom naznanjam, da je društvo sv. Genovefe št. 108, sklenilo na zadnji mesečni seji, da se zopet priredi takozvano "Card Party", dne 31. oktobra (zadnji dan v tekočem mesecu, na torek) v korist društvene blagajne. Da bomo imeli pri tej priložnosti več uspeha, so članice uljudno naprosene, da prinesejo kak dar (dobitek) za prečkanje. Te dni sem razposlala vsem članicam tikete za to prireditev; katera jih hoče še več naj pokliče telefon št. 2623 Y 4 in jih bom še poslala, kolikor jih katera želi. Omenjam, da je razpisana nagrada šest srebrnih žlic za ono članico, ki bo največ vstopnic (tiketov) razprodala; zato se porudite in jih skušajte kar največ razprodati.

Se enkrat vas opozarjam in vabim na označeno "Card Party", vršečo se 31. okt. zvečer ob 8. uri v Slovenija dvorani.

S sosestrskim pozdravom, Catherine Zadel, tajnica.

Društvo sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill.

Dne 28. in 29. oktobra, to je soboto in nedeljo bode igralo naše Pevsko in dramatično društvo igro "Deseti brat" v Chicagi, v cerkveni dvorani za društvo sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J. v blagohotno povrnitev dr. sv. Stefana št. 1, K. S. K. J. Tem potom, kakor na zadnji seji govorniki so vabijo vsi člani, kakor tudi drugi tukajšnji rojaki, da se vdeležijo te zanimive igre. Seveda v soboto bode mnogim skoro nemogoče se udeležiti, a drugače je pa v nedeljo. Vlak odpelje od tu 15 minut čez 12. uro popoldne; igra se prične ob pol treh, tako, da se vsakdo lahko vdeležijo te igre.

Dragi sobratje in rojaki! Ne zamudite te prilike; več kot nas bode, bolj bode zanimiva vožnja od tukaj in nazaj. Res, da vsakdo lahko ide sam, ker je večina velika Chicaga tako znana kot domače mesto, a sam človek je vedno sam. Ko nas bode pa veliko, bode pa vožnja bolj zanimiva in kratkočasna; marsikatero bomo uganili.

Vsakdo kdor pojde z nami v Chicago, naj naznani g. bratu Drašlerju najkasneje do prihodnjega petka, da se bode vedelo koliko tiketov bomo potrebovali.

Se enkrat vabim vse brate ter rojake in jim kličem: Na veselo svidenje v Chicagi!

S pozdravom, John Umek, društ. tajnik.

Društvo sv. Jurija št. 64, Etna, Pa.

S tem naznanjam vsem članom našega društva, da smo dne 14. oktobra t. l. obhajali dvajsetletnico društvenega obstanka. Vdeležba od strani članstva našega društva je bila bolj majhna, ampak Mladinski oddelček je bil pa častno zastopan. Našo slavno K. S. K. Jednoto je zastopal drugi podpredsednik br. J. Mravintz; društvo št. 50, K. S. K. J. je zastopal br. J. Spehar, društvo št. 163, pa br. M. Brozanič; druga društva iz Pittsburga so niso odzvala našemu povabilu.

Tem potom se naše društvo zelo zahvaljuje vsem onim, ki so nas ta dan s svojo navzočnostjo počastili, osobito pa br. Mravintz, kot zastopniku naše dišne Jednote.

Na banketu je bilo več govornikov od društvenih članov; posebno je bilo članstvo

zadovoljno z navdušenim govorom Jednotinega podpredsednika br. J. Mravintza in br. Speharja; kakor tudi ostali govorniki so naredili med poslušalci dober utis.

Zabava se je zaključila že pozno v noči ob vsestranski zadovoljnosti udeležencev, naše slavnosti. Se bolj obširno poročilo o tej slavnosti, o zgodovini in 20 letnemu poslovanju društva sledi kasneje, ko se bo dalo društvo slikati ob priliki dvajsetletnice.

Torej še enkrat vsem lepa hvala, ki ste kaj pripomogli pri tej naši slavnosti.

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J.

John Škoff, tajnik.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 89, Etna, Pa.

S tem naznanjam vsemu članstvu našega društva, da smo sklenili na minuli seji prirediti plesno veselico letos na Zahvalni dan, dne 30. novembra v cerkveni dvorani v Millvale, Pa.

Vsled tega vas že danes, cenj. sobratje prosim in uljudno vabim na to društveno zabavo kakor tudi vse hrvatsko in slovensko občinstvo iz naše naselbine, da nas pri tej priložnosti počaste s svojim posetom v kar največjem broju.

Dalje opozarjam cenj. članstvo, da naj pravočasno poravnajo svoje društvene asesmentne čete ne, bodo suspendani na podlagi pravil K. S. K. J. Nikar cenj. bratje ne dolžite potem odbora društva, ampak pripišite vzrok sebi. Pomnite, da vsakdo, ki dolguje društvu več kot dve seje, bo suspendan. Ako bi slučajno tak suspendani član zbolel, ni opravičen do podpore, če pa umre njega dediči niso opravičeni do posmrtnine. Opominjam Vas opetovano, da se držite društvenih pravil; plačujte točno asesmentne, kar bo v vašo korist in korist društva. Znano vam je, da se približuje glavna letna seja tako, da bo zamogel stari odbor tem lažje izročiti čiste račune novemu odboru.

S sobratskim pozdravom, Mirko Zitkovič, predsed.

Sheboygan, Wis.

Cenejni g. urednik!—Prosila bi Vas, da bi priobčili te moje skromne vrstice v našem priljubljenem listu.

Ker ni dopisov iz naše naselbine, se hočem pa jaz nekoliko oglasiti. Moj namen ni, da bi razlagala novice čeravno jih je dovolj dan za dnem, veselih in žalostnih, ampak moj namen je, nekoliko omeniti o današnjem cerkvenem petju. Pred 8 ali 10 timi leti kakšno navdušenje je bilo za petje pod vodstvom bivšega organista John Kovačiča in tudi pozneje pod vodstvom sedanjega organista Frank Mikeka. Kako lepo ubrano petje se je slišalo vsepovsod, naj je bilo v cerkvi, ali pri prireditvah, povsod se je slišala slovenska pesem. Očitno priznava, da dandanes ni več tistega navdušenja za slovensko petje. Pevsko društ. "Slovenija" je zaspalo, pevsko društvo "Danica" tudi spi in skoraj ravno tako je tudi s cerkvenim petjem. Veliko je slovenskih fantov in deklet v Sheboyganu, ki bi bili dobri pevci in pevke, a nimajo korajže. In zakaj ne? Ne čudi se človek toliko tukaj rojenim slovenskim dekletom če se sramujejo v javnem prostoru nastopiti s slovensko pesmijo, ko se jim tujerodni pobalini zaničljivo z enim očesom nasmeji, ker nimajo korajže, da bi se postavile in rekly: ali si ti kaj več če

si Poljak, Nemeec, ali pa Rus, kakor jaz ko sem Slovenka? Zakaj pa prideš na naše prireditve če se sramuješ nas Slovencev in nas zaničuješ? Pač pa se človek čudi pred par leti iz starega kraja došli rojaki-njam, ki se sramujejo javno nastopiti s slovensko pesmijo. Naravno, da to ni lepo za nas vse Slovence v Sheboyganu. Znano vam je, da sedanje cerkveno petje tvorijo večinoma oženjeni moški in ženske. Ker pa vsak dobro, ve da ko se človek enkrat oženi, da pridejo vsakovrstne skrbi in težkoče, posebno še pozneje ko družina naraste, da ni prijetno s tremi ali pa s štirimi otroci hoditi na pevske vaje čeravno ima človek dobro voljo, zato je pa želja nas vseh pevki in pevcev in tudi g. organista, da bi se nam pridružile še dobre mlade moči, da bi v kratkem času postal močan cerkveni pevski zbor na katerega bi bila ponosna cela župnija Sv. Cirila in Metoda. Zatorej dragi starši, pošljite svoje sinove in hčere k cerkvenemu petju, da bodo farani hvalili ko bodo šli od maše domov, da je bilo lepo petje ne pa zabavljali kakor sem to že večkrat slišala na svoja ušesa; ni prijetno to slišati ko človek žrtvuje, kar največ v njegovi moči, da bi bilo lepše petje. Saj je vsakemu pot odprta; le kar prdite zraven, mogoče bo potem kaj boljše? Od dveh ali treh pevcev se ne more toliko zahtevati, kakor od celega duznata pevcev. Ravno predzadnjo nedeljo sva se pogovarjale z Mrs. Skrubi, kako je bilo včasih lušno pri petju, ko sedaj ni več; sem pa jaz rekla da manjka Baševce Francke, katera počiva v hladnem grobu že nad 6 let. Obema so solze stople v oči pri tej misli. Ona je bila ena izmed tistih deklet, čeravno je bila tukaj izsolana se ni sramovala svojega matrinega jezika. Veliko dobrega je ona storila za našo cerkev naj je bilo pri petju ali pri igrah, vedno ste jo videli veseloga obraza, in radevolje je storila vse, kar je bilo treba za slovenski narod. Njo pogrešamo danes in prepričana sem, da bi bilo drugače kakor je pri našem petju. Upam, da ji je Bog obilen plačnik za njeno požrtvovalno delo.

K sklepu naj še omenim, da na društvenem polju lepo napredujemo. Društvo "Kraljica Majnika št. 157 K. S. K. J., h kateremu spadam tudi jaz, bode štelo kmalo 100 članic.

K sklepu naj še omenim, da se mi pismo Komarjeve Špele v predzadnjem "Glasilu" silno dopade. Jaz sem bila večkrat na Vrhniku pa o Komarjevi Špeli nisem nikoli nič slišala. Takrat seveda je bila še otrok, ker od tega je že 10 let ko sem jaz zapustila stari kraj, v tem času se je lahko razvila v krepko dekle. Nestrno pričakujem njene slike v "Glasilu". Ali ji bo tako lepo pristojal klobuk kakor je Miku Cigaretu? Morda še boljše? Bomo videli. Če ji ne bo dobro pristojal, ga ji pa Vi g. urednik malo bolj pritistnite na glavo; če ne, ga bo še kje zgubila, ker si bo dan zase postriči, potem ga pa ne bo imela kam pripeti. Le kmalu z njeno sliko na dan.

Sestrski pozdrav pošiljam vsemu članstvu K. S. K. Jednote, kakor tudi pevskemu zboru župnije Sv. Cirila in Metoda.

Ivanka Mohar.

Denver, Colo.

Zopet se oglašam iz naše slovensko-hrvatske naselbine v Denverju.

Delavske razmere so bolj rednje mere; dela je odsti, tola plača je bolj nizka za tako veliko draginjo, kakor je sedaj, da se človek komaj pošteno preživi; da bi si kdo kaj za

stra leta prihranil, še misliti ne moremo.

Na društvenem polju pa precej dobro napredujemo v vseh zadevah. Istotako gre tudi vse dobro pri naši novi cerkvi Kraljici sv. Rožnega Venca, ker se farani zanimajo za čim večje odplačilo njenega dolga.

Imamo pa v resnici tudi dobrega dušnega pastirja, Rev. Judniča, ki se trudi za napredek fare in cerkve. — Ker se nismo imeli nikdar sv. misijon v naši cerkvi, je g. župnik določil, da se bo vršila ta pobožnost od 5. novembra do 12. nov. t. l. Zatorej se vabijo vsi Slovenci in Hrvati iz Denverja in okolice, posebno pa naši farmerji, da se vdeležijo sv. misijona kar največ mogoče v obilnem številu; posebno onim, ki niso bili že dolgo pri spovedi se nudi zdaj lepa prilika spraviti se z Bogom. Človek mora biti vedno na smrt pripravljen, ker so noč in dan odprta groba vrata.

Spored sv. misijona bo sledeči:

Pričetek sv. misijona v nedeljo, 5. nov. ob 10. uri dop. s peto sv. mašo.

Vsak dan za časa sv. misijona bo sv. maša ob pol šestih zjutraj s kratko pridigo; druga sv. maša bo ob 8. uri; zvečer po 7. uri bodo dve pridige v angleškem in slovenskem jeziku in večernice z blagoslovom. V petek, 10. nov. se začne 40 urna pobožnost, ki traja do nedelje. Ta čas bo vsak dan iz procesija s Presv. Rešnjem Telom v češčenju. V nedeljo (12. nov) bodo tri sv. maše; deseto sv. opravilo bo z leviti, zvečer pa sklep sv. misijona in 40 urne pobožnosti. Ob pol 8. uri bodo večernice; pridige, procesije s Presv. Rešnjem Telom in posvetitev misijonskega križa, katerega so kupili: John Perko, Alojzij Andolšek in Jakob Ivantič.

Nadalje se naznanja vsem tu živečim Slovincem in Hrvatim, da je bilo dne 9. okt na seji cerkvenega odbora sklenjeno, da se priredi petdnevni cerkveni bazar, ali "fair" in sicer, 19. 21. 23. 25. in 26. novembra t. l. Bazar se vrši kakor po navadi, ali po starem programu. Ob delavnikih se prične ob pol 7. zvečer; ob nedeljah pa ob 4. popoldne. Takozvani "Season" tiketi so že v tisku; kakor hitro bodo gotovi, jih bomo razposlali; na tiketih so tudi trije dobitki: \$10.—, \$5.00 in \$2.50.

Slovenske in hrvatske deklice že pridno prodajajo srečke. — V imenu cerkvenega odbora prosim vse Slovence in Hrvatce, da se vdeležijo v obilnem številu tega, bazarja, ker vsakdo dobro ve, da je čisti prebitek določen za odplačilo cerkvenega dolga. Prosim vas ponovno, pomagajte k dobremu uspehu bodisi z denarjem, ali s kakro drugo stvarjo. Bazar bo v Slovenskem Domu na 4464 Washgt St. — Ako bi kateri želel kaj več pojasnila o tem bazarju, naj se obrne na pripravljani odbor. Vsem cenj. udeležnikom se gori navedeni odbor že vnaprej prav lepo zahvaljuje.

S pozdravom

George Pavlakovič.

Denver, Colo.

Ko sem se pred nekaj tedni vrnil iz stare domovine, sem pričel v "Glasilu" kratko poročilo o svojem bivanju v Jugoslaviji, o vedni nesreči pri gospodarstvu in o mojem potovanju nazaj v Ameriko.

Prav te dni sem dobil spet žalostno poročilo iz domovine, da sta mi še ona zadnja dva vola dne 23. avgusta poginila; torej sem izgubil na ta način na svojem posestvu skupaj 8 volov in 5 krav; s tem je vsa moja živina uničena. Kdo zamore popisati skupno škodo?

Dalje mi pišejo, da je na Dolenskem letos grozna suša velikansko škodo povzročila. Fižola niso pobirali, ker ga je suša zamorila, žita (prosa) niso mogli sejati vled suše; koruza je tudi uničena; zelja ni in tudi repe ne. Uboge družine kmetov. Lani ni bilo dosti pridelkov vsled suše; letos pa še manj, ali nič. Po mojem mnenju bi bilo dobro, da bi v Ameriki živeči rojaki kaj pomagali svojem v stari domovini in naj bi vsak po svoji moči kaj posloval v pomoč svojim sorodnikom in znancom. Sam sem se prepričal, da so ti reveži pomoči vredni in potrebni osobitovsled slabe letine in hude draginje.

Te vrstice sem napisal, da bodo tu živeči rojaki doma iz Belekrajine vedeli, kako slabob se bo letos njihovim sorodnikom v domovini godilo. Pošljite jim kak dolarček, za kar vam bodo gotovo vedno hvaležni.

George Pavlakovič.

Njena največja zasluga tekom zadnjih 9 let je uspešno vodstvo večerne šole na Gilbertu, koja je otvorila l. 1913. Od tedaj do l. 1921 je to šolo dovršilo že 3000 učencev in učenk (večinoma inozemcev). Lansko leto je gđ. O'Connor bodučevala 450 učencev večerne šole (231 moških in 219 žensk). Vsi ti so se deloma

CENJENIM VOLILCEM IN VOLILKAM ST. LOUIS OKRAJA, MINNESOTA!

Samo še nekaj dni, in treba bo voliti nominirane kandidata v razne urade. Med temi je urad za okrajnega šolskega predsednika (superintendenta) gotovo jako važen.

Gđa. Martha O'Connor.

V zgodovini St. Louis okraja Minnesote nismo še nikoli imeli superintendenta ljudskih šol. katoličana. V omenjenem uradu je bil vedno le kak zagrizenec, anti-katolik, ki je dal zelo malo prednosti katoličanom, oziroma hčeram katoliških starišev, da bi učile v ljudskih šolah; slovenskim ameriškim dekletom pa še manj. Gđa. Martha O'Connor, ki je zdaj kandidatinja za omenjeni urad, je katoličanka in zelo pri ljubljen med tujerodci, posebno pa med našimi rojaki Slovinci. Ona je več pripomogla našim rojakom na Gilbertu, Minnesoti da so dobili ameriško volilno pravico, kot katerikoli drugi v zgodovini Minnesote. Tekom vojne, ko so bili tujerodci preganjani zaradi kršenja vojnih zakonov, in to večkrat po nedolžnem, je bila gđa. Martha O'Connor edina oseba, ki je očitno zagovarjala iste tujerodce ki so bili zatvorjeni po nedolžnem in obtoženi, da so kršili vojne zakone. Marsikateremu je prihranila neljubo vožnjo v njegov rojstni kraj, kajti dotičniki, ki bi jih ne bil nihče zagovarjal, bi gotovo bili deportirani. Vse to je gđa. Martha O'Connor storila za tujerodce brezplačno. Ona je tudi vredna, da jo tujerodci podpirajo pri november-skih volitvah, posebno pa na

priučili angleščine in postali kasneje ameriški državljani. Med temi je bilo naravno tudi dosti Slovencev.

Slovenski volilci in volilke iz St. Louis okraja, Minn. Dne 7. novembra letos imate najlepšo priliko, da izkažete tej veliki prijateljici našega slovenskega naroda svoji hvaležnost s tem, da oddaste na dan volitev svoj glas zanjo. Naradite križček poleg njenega imena. Če bo zmagala za okrajnega šolskega predstojnika gđa. O'Connor, bode to lahko tudi vam v ponos, ker gđa. O'Connor je docela zmožna tudi našega slovenskega jezika.

Idite dne 7. nov. vsi na volišče in glasujte za gđa. O'Connor. Ne samo moški, ampak tudi ženske lahko volijo.

Glede glasovanja žensk naj omenim, da po novi postavi lahko voli vsaka, tu rojena žena, čeprav je vdova po svojem možu nedržavljanju; tako tudi vse one, ki niso bile še 18 let stare ko je njihov oče dobil državljanstvo pravice, če so danes prav z nedržavljanom poročene. V obče velja tudi še vedno stara določba, da smejo naturalizirani državljani še le tedaj voliti, ko je njih drugi papir že 90 dni star. Toliko v pojasnilo nekaterim prizade-
Slovenski volilec.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Ameriških.

Uredništvo in upravljanje:

1004 N. Chicago St.

JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

Naročnina:

Za člana, na leto \$1.20
Za nečlane \$2.00
Za inozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the

GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the

UNITED STATES OF AMERICA.

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1004 N. Chicago St.

Phone: 1048

JOLIET, ILL.

Socializem v teoriji in praksi.

(Po "The National Republican.")

Socialisti si že več let prizadevajo, kako bi ljudstvo prepričali, da so nasprotniki militarizma in pravi prijatelji svobode. Danes imajo socialisti pod svojo popolno kontrolo eno izmed največjih svetovnih držav. — Rusijo. Svojo silo in moč vzdržujejo ondi z bajoneti; dalje odklanjajo splošne volitve; vzdržujejo največjo armado na svetu ter so že do cela odpravili vsako osebno svobodo. Svoboda govora in tiska je danes na Ruskem popolnoma neznana. Boljevska vlada zasleduje vsako osebo, ki je drugačnega političnega prepričanja in nji nasprotna. Ruska oligarhija je sila, ki svoje nasprotnike mori ter pošilja v izgnanstvo že samo zaradi njih mišljenj. V celi svetovni zgodovini ne najdete toliko absolutizma in tiranstva, take nastropnosti in masčevanja, kakoršna je dandanes na Ruskem. Rusija ima gluha ušesa do vsega, kar je časti vrednega, pa odprto srce za kratenje človeških pravic.

Inicijativa, da naj bi se potom združenega delavstva Rusije privedlo do večje produkcije in blagostanja, — se je izjavila; pač je pa poželjivost ruskih voditeljev po sili in moči iste pretvorila v prave mojstre sebičnežev, nezavestnežev in profitarjev. Socializem ni v resnici ona krasna teoretična stvar, o koji pridigujejo socialistični oratorji. Socializem je prava orgija sovraštva, tatvine, umorov in tiranstva. To so socialisti vidno pokazali sami med seboj, ko so dobili prevlado nad ruskim narodom.

Paberki.

Do običajnih novemberskih volitev imamo samo še 13. dni. Volilna borba bo letos huda. Marsikak sedanji senator in kongresnik bo po 7. novembru razočaran.

V znani slovenski metropoli, Cleveland, Ohio kandidira za urad zastopnika državne zakonodaje (legislature) naš rojak Frank J. Laushe, kar je vse hvale in uvaževanje vredno. V kolikor nam znano, je bil v zgodovini ameriških Slovencev že samo en naš rojak zastopnik državne zakonodaje nekje na zapadu; zdaj pride pa vrsta na iztok; kaj je pa z državo Illinois?

Dolžnost vsakega slovenskega volilca v Cuyahoga okraju (Cleveland, O.) je, da odda dne 7. novembra svoj glas za slovenskega kandidata Frank J. Lausheta.

Geslo tamošnjih volilcev naj bo "Svoji za svojca!" — kakor enjemo, Laushetovo kandidatu-ro celo Amerikanci podpirajo; to nam spričuje, da je rojak Laushe na svojem mestu, ki bo deloval v splošno korist vseh volilcev.

Če kandidat Fr. Laushe pri prihodnjih volitvah zmaga, bo gotovo zavladao velikansko veselje v naši clevelandski naselbini. — Krokodilove solze bodo točili le tamošnji slovenski socialisti vsled nevoščljivosti in zavisti, ker kandidat Laushe slučajno ne trobi v njih politični rog. Čemu pa kak slovenski socialist ni kandidiral za ta urad? Ti politikarji nimajo niti toliko korajžje, moči in ugleda, da bi spravili kakega izmed svojih backov za cestnega pometaća!

V Chicagu, Ill., kandidira za republikanskega okrajnega komisarja (County Commissioner) Jugoslovčan John R. Palandech, rodom Dalmatincev. — Ker doslej v tem važnem uradu še ni sedel noben Slovenec, Hrvat (Dalmatincev) ali Srb, imajo

te tiskarne tudi znani g. Ethin Kristan. Morda je g. K. o tej manipulaciji že kaj slutil, zato jo je odkril kot kraljevi iseljeniški komisar zopet proti Ameriki! — Hudomušniki se zdaj iz J. R. Z. norčujejo rekoč: Je Res Zavozeno! —

V Chicagu imajo stroge, pa tudi mile sodnike. Te dni se je moral pred sodnikom Backusom zagovarjati nek uzmovič, ker je kradel svojemu gospodarju denar in blago, samo da je lahko hodila uzmovičeva zaročenka bolj elegantno na razne zabave. Namesto v zapor, je bil dotični dolgoprstnež s tem obsojen, da se mora takoj s svojim dekletom poročiti. — Še bodo v Chicagu goljufali in kradli!

Nepremagljivi angleški "boss" Lloyd George je padel. — Nehvaležnost je v resnici plačilo sveta. Znani mojstri verzaljske mirovne konference: Wilson, Clemenceau, Orlando, Lloyd George so sedaj vsi že v pokoj. Who is next?

V Parizu se je poročila Mme. Lebaudy z Henrik Sudrom, njena hči je pa tudi isti dan vzela Sudrovega sina Rogerja. Kako so si te osebe v sorodstvu in v kakem sorodstvu bodo njihovi otroci?

DRAGINJA NA NEMSKEM.

Kakor zadnji čas vedno bolj in bolj pada cena nemške marke, tako naglo se tudi draginja dviga. Nemci so bili sicer vedno dobri ekonomski in gospodarji, ali z vedno večjo izdajo ničvrednih papirnatih mark so jo pa daleč zavozili. Že za milijone in milijone takega denarja je v prometu in ga še vedno več tiskajo. Stvar si lahko predstavljamo, kam bi Amerika zabredla, če bi ne imela gotovega pokritja v vrednosti za vsak izdan bankovec, bodisi že za \$1.— ali več. Kdo izmed tujih držav bo plačal ničvredno nemško marko s svojimi dobrimi denarjem? Nemška marka je danes samo kos navadnega tiskanega papirja; celih sto takih mark se je dne 9. t.m. dobilo v New Yorku za štiri cente.

Iz kratkega poročila, posnetega po "Associated Press" z dne 9. t. m. posnemamo, več podatkov o grozni draginji na Nemškem. Za eno marko dobiš v Berlinu še samo en naveden žebelj, pa še ta ni tako trden, da bi se človek lahko nanj obesil.

Pred vojno si lahko na Nemškem kupil za tisoč mark dvajset oblek, danes pa dobiš za toliko denarja komaj en telovnik, ali žensko jopico. Pred leti je veljal en klavir 900 mark, danes pa stane toliko en par čevljev za dečka. Pred vojno si v predmestju Berlina z 500 markami lahko postavil malo hišico; danes mora pa ženska 500 Mk plačati za 2 para volnenih nogavic. 2 funta surovega masla velja danes na Nemškem 400 mark, za kar si pred vojno lahko kupil že eno kravo. Kolikor je pred vojno stal en šivalni stroj, toliko velja danes ena špulca sukna (evina). Za 50 mark se je nekdanj dobilo lepo žensko svilenato obleko, danes pa en žepni robec. Pred leti si plačal v Berlinu toliko za eno buteljko šampanjca, kolikor plačaš danes za enkratno vožnjo v podzemeljski železnici. Danes moraš plačati za dve cigareti toliko, kolikor pred 8 leti za 100. Ena štev. kakega nemškega dnevnika velja danes 6 mark, pred leti pa 10 pfenigov.

V Darmstadtju je neki trgovec v svojem izloženem oknu razstavil ameriški bankovec za \$1.— s sledečim napisom: "Pred leti se je za ta

Izvirna poročila iz stare domovine.

Korupcija.

Dejanja govori, pravi stari latinski pregovor. Mi pa rečemo: dejanja v Jugoslaviji žrjavo kriče. Poglejmo razmere v trgovini. Verižništvo je v polni pari obrata. Kdor bolj zna slepariti narod in državo, isti je hvale vrednejši. Obrtništvo je zgubilo delavskega ponaša in ne ve ne cilja ne komea. Dere v propast z narodom vred. Uradništvo je zgubilo zvestobo v delu in veselje v uradu. Uradniške žene se izpostavljajo nečasti dekel, ker ne morejo gospodarsko nič več po svojem stanu častno živeti. Udale so se obupu. Uradniki si iščejo privatnih služb. Vseučeljni profesorji in okrajni glavarji izstopajo iz služb državnih in oskrbujejo razna podjetja kakor le so trgovine. Pravištvo pa silo trpi. Juristi nimajo več ugleda in justica je na propadu. Nima več zaslonbe dovolj potrebne pri uradovanju, kakor ga ista v resnici potrebuje. Krivda je v korupciji. Politika pri justici eye-te. Justica bi morala biti nadstrankarska. Tu se pa najde jurist, ki ima komaj šest gimnazij in vlada kot pokrajinski namestnik. Sarajevski namestnik je demokrat prve vrste in zato ima namestniško mesto s šestimi gimnazijskimi razredi. V Bosni je justica sploh pod ničlo. Med orožniki so hajduki, nekdanji roparji. "Tužna majka plače nad justico domovine svoje!" Učitelji, demokrati od prvega do zadnjega, živijo neklasificirani, z mesečno službo 6000—8000 K in še več tako bahato da od dobrote ne vedo, kaj početi? Njih oče, minister Pribečević, varuje jih in oskrbuje z milijoni. So pa učitelji, ki "jedva jedvice čita-jo." In so učiteljske rodbine, od katerih služi oče 7000-10,000 K, mati 5000-6000 K in hčerke učiteljice 6000 K in sinovi po 6000-8000 K in sedaj jim demokratska stranka še obeta 9 milijonov, novih doklad. Živijo pravica! Z isto izobrazbo drugi uradniki niti živeti ne morejo. Vrh tega imajo učitelji še prosta stanovanjja, vrtove, njive in travnike ter papir, črnilo in druge vse "badava" na račun davkoplačevalcev. Nekaterim vse, drugimi nič. To je korupcija v deželi miru.

UBOŠTVO.

Katoliška cerkev mnogo uboštva trpi po svetovni vojski v Evropi. Najhujše pomanjkanje in preganjanje je v Jugoslaviji. Nemška Avstrija sorazmerno lepo skrbi za svoje državljane uradnike, jednako oskrbuje tudi za državljane duhovnike. Jugoslavija pobira pridno davke od katoliške cerkve in njenih duhovnikov, a plačati neče. Celu Mažarska redno in vestno plačuje duhovnike jednako z uradniki; v Jugoslaviji ima duhovnik mesečno 801 K in služi vestno državi. Duhovnik katoliški je pomagala snovati Jugoslavijo, dela za dobrobit države, in vlada mu niti grizljaja kruha ne privošč, komaj li potrebne obleke? Duhovniki hodijo oblečeni ko berači ali penzionirani hlapi. Zašiti in raztrgani hodijo v penzioniranih fincaarskih hlačah po mnogih krajih, klobuk in sukniče je dobil od kakega orožnika. Nek sotovariš iz Švice je videl katoliškega duhovnika na njivi pri delu v penzionirani orožniški obleki in se je zjokal nad njim. On ga je pa solznih očij prosil podpore. Jugoslavija, kako si ti nehvaležna svojim snovatljem? Ljudje,

ki so v nekdanji Avstro-Ogrski služili mastne plače kot aprovizacijski nadporočniki in avditorji, majorji, danes zopet v Jugoslaviji zbirajo milijone v raznih lepih službah in so navdušeni Slovani, kakor so bili v svetovni vojski zagriženi sovražniki in morilci Jugoslovancev. Če moder človek to zdaleka nepristransko razmotriva, spoznal bo vnebovpijočo krivico, ki se godi katoliški duhovščini v Jugoslaviji. Voditelji po Jugoslaviji pazite, da ne pride dan plačila preneglo!

PANEM ET CIRCENSES!
(Kruh in zabava.)

V kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev je življenje obzvalovanja vredno. Mnogi živijo v razkošju in v preobilnem uživanju bogatih jedil in posebno alkoholnih pijač. So pa ubogi reveži, ki živijo od drobtin kruha, ki padajo raz mizo bogatašev. Na več krajih reveži umiraj od lakote. Tužna Dalmacija nima kruha. Bogata Vojvodina in mesta po Kraljestvu so v neizmerni pijači. Hodiš zvečer po mestih, vidiš vse polno pijanih milijonarjev, ki se vozijo v avtomobilih z pestro oblečenimi, najetimi šestnajst do dvaindvajset letnimi deklicami v svitu zagorelih obrazov in pohotnih očij. Upitja in krika je na vseh konceh in krajih preobilno. Oblečeni so ljudje, zlasti mladina, nežni svet tako maškaradno, in neravno, da ni čuda, ako je v Jugoslaviji 507, po mnogih krajih celo 807 nezakonskih porodov. Surovost in podivjanost sta vsakdanji navadi. Učeni vseučeljski profesor v Zagrebu je vdihnil: "Če ne bo hitro konca te posurovelosti jugoslovanske mladine, doživimo najstarejši ljudje katastrofo Jugoslovancev. V obleki in nošnji ni razlike med prosto delavko in visoko plemenitašnjo. Veselja in popivanja ni konec med mladino. Veseljačenja je v obilni meri. Draginja raste. Za delo sposobnih ljudi primanjkuje. Plesa, igranja in gledališnih iger je v izobilju. Pridnih, delavnih rok manjka. Uzmovičevanja je vsaki dan več. Delomrznje je cele kopice. Veseljačenja je preobilo, a varčevanja nič. Gremo h koncu propada."

EVROPSKI MIR.

Minula krvava vojska v Evropi še ni spametovala Evropejcev. Komaj so se nekoliko odpočili, že si želijo drugo, drugo, mnogo hujšo in uničujočo klanje. Pravijo, da roparji niso nikdar siti ubijanja. Je resnično tako. Enkrat od človeške krvi nasičen tiger, želi si še mnogokrat napiti te sladke človekove pijače. Narodi v Evropi so brez razločka tako žejni krvavih pojedin in ubijanj. Čudno, da možje, voditelji ljudstva, imajo tako srčno veselje do krvavih plesov. Razne konference po Evropi, kjer so se zbirali kratkovidni politiki, do danes niso drugega storili, kakor zopet začetek vojske, ki nam preti do skrajne nesreče in uničenja. Lloyd George je zastoj opominjal zbrane gospode v Genovi in drugod. Poincare je za ustnicami mihal nerazumljivo govorenje, v resnici pa misli na nenasitno francosko politiko. Dovolj jasno je ruski Demostekles, dalekovidni slovenski prijatelj Čičerin, odbijal zapletene govore italijanskih, francoskih, angleških in slovenskih delegatov v konferenčnih odsekih, in ga jugoslovanski minister Pašić ni hotel umeti. Spletla se je v Genovi le nova tepešnica, katera je stala na milijone zlatih frankov da bo tem močnejše in sigurneje tepla zaslepljene narode, pa brž kmalu. Khimal paša si je tepešnico dobro ogledal, koliko bo mogla prenesti, zato

je z malimi divizijami začel krvavi ples z Grki, ki so prvi tako predrzno ko deca skočili preko plota na sosedov vrt po piškove orehe. Grki so hoteli ko paglavec, neutrujeni in spočiti udanosti s sneženimi kepani na upehane šolarje, a zgodilo se jim je ko Italijanom v Tripolisu. Kdor odlaš in zamudi pravi čas, mu žetev spodleti. Grki so med zdvijano svetovno vojsko pušili v senčih figovih dreves in ućakali, da jim z dreves padajo napol zrele fige tudi v naročje. Liki grškega uračunanja žanjejo tudi Italijani pšenico na polju kolebavosti in doživeti morajo v mali Aziji isto ko v severni Afriki. Italijan vedno odlaš in se pusti prositi, konec konce še boječe udari na tleh upehanega sovražnika in zahteva od njega več ko odveč; tako kaže zgodovina italijanske inspiracije. Turki dobro vedo, da še Italija ni zaslužila niti počenega kovanja v svetovni vojski. Turčija upravičeno zahteva turško Malo Azijo in Tripolis za se. Na Galipoliji se v vsej luči vidijo italijanske manere, ki niso Angliji nič po volji. Grki in Italijani bi se sploh radi vedno mastili, a si pečenske pripravljati ne upajo. Blaženi Evropski mir! Zdiš se nam, dasi smo v jeseni, kakor res kisli grozd, ki si viselvisoko na brajdi in ga lisjak ni mogel doseči in požreti. Nad Malo Azijo in srednjo Evropo se zbirajo res črni oblaki, skozi katere svetloba svobodnega solca ne more predreti. Na vzhodni in južni Evropi ni mira in zagotavljanja, da ga še ne bo. So prevroča tla. Ko bodo pijavke izpile dovolj krvi ubogim Balkancem, bodo onemogli in oslabiljeni narodi podlegli mogočnemu gospodarju sami od sebe. Za sedaj jih pustimo svoji usodi, če se nečejo spametovati še v pravem času. Poglejmo severne sosedje. I tu ni miru! Vendar je skozi očrnelo steklo opaziti otemenjene priprave na revanž vojsko. Po tovarnah se kuje in pili, s šestilom meri in pokuša, če bo šlo.

Oj, ti blaženi evropski mir! V Nemčiji škripljejo kolesa tovarn pod bremenom vojske obrata. Delavci se znoje v potu obraza v izdelovanju jeklene toče, ki se v soparnem zraku pripravlja na grozno nevihto. Stari Hindenburgi še živijo in se šolajo in vadijo neutrujeno dan in noč na koračnico zrelostne izpite in skušnje s povoljnijšim uspehom nego pretkani Angleži in gostobesedni Francozi. V severni Evropi se prodaja in zamenjava satre šare in nove modernejšje iznajdbe cveto v bujno rast. Treba je pozornosti in prav imajo Francozi, da previdno škilijo na Nemško, drugače utegne mrtvaški zvon kar naenkrat zapeiti svojo staro pesem: danes meni, jutri tebi. Ta le tihota v Nemčiji in tam gori na Švedskem in Skandinavskem je uprav ko soparno ozračje pred nevihto. Prav bi imeli angleški rušilci, da pohite tu in tam na sprehod v Baltiške vode in odpočtejo modre oglednike v deželo medu in mleka. V njej je zlata na cente in sosedji so ponosni na bogastvo naroda, ki z njimi živi in bratuje. Njih države so kompaktne in njihov južni sosedji so v zakljih. Evropski mir ne bo mir, to kaže nemški palir in jugoslovanski hudir.

ODDA SE V NAJEM.

prostor (lokal) za gročerijsko in pekarno z veliko pekarsko pečjo na: 1106 N. Chicago St., Joliet, Ill., v sredini slovenske naselbine.

Vprašajte lastnika:

MATT KRASOVICH,

409 Russel St.

Joliet, Ill.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL. Telefon 1048.
RAZPOREDBA DENARJA PO SKLADIH:

Smrtninski sklad	\$496,728.74
Rezervni sklad	445,779.80
Poškodninski sklad	12,575.85
Dolgotrajni bolniški sklad	50.25
Centralni bolniški sklad	1,598.75
Stroškovni sklad	3,835.79
Konvenčni sklad	8,680.60

Imetje odraslega oddelka 1. sept. 1922\$969,249.28
 Imetje Mladinskega oddelka 26,626.32

Skupno premoženje\$995,875.60
 Skupno število članstva obeh oddelkov 1. sept. t. l. je znašalo 19,246
 Solventnost K. S. K. J. znaša 100.27%

Od ustanovitve do 1. avgusta 1922 skupna izplačana podpora \$2,105,165.00.

GLAVNI URADNIKI:
 Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.
 I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
 II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
 Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
 Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
 Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
 Frank Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
 Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
 John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:
 Martin Težak, 1201 Hickory St., Joliet, Ill.
 Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.
 John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:
 Joseph Russ, 6517 Bonna, Ave., Cleveland, Ohio.
 R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
 John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":
 Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.
JEDNOTIN ODVETNIK:
 Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
 Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Alkohol in njegov vpliv na človeško telo.

(Spisal Arnšek v koledarju Družbe sv. Mohorja.)
(Nadaljevanje.)

In čim več jim damo potem alkohola, tem bolj bodo bolne dokler ne bomo nazadnje dosegli mere, ki jih bo umorila.

Če torej trpe celice živcev ali drugih organov oziroma telesnih delov že pod malimi množinami alkohola, da niso več normalne, potem tudi njih delovanje ne more biti normalno kakor je to pri zdravih živčnih ali drugih celicah. Poglejmo najpoprej, kako je to pri živčnih ali drugih celicah. Poglejmo najpoprej, kako je to pri živčnih oziroma možganskih celicah! Možgani so v glavi in so nekaj prestol človeške družbe, odkoder vlada ona celo telo in sprejema zopet od raznih telesnih delov potom živcev poročila o vsem delovanju in vseh občutkih. Razdele se v velike možgane, male možgane s podaljšanim hrbtnim mozgom in pa hrbtni mozeg sam. Vse to se imenuje centralno živčevje, ki sestoji iz živčnih celic. Te živčne celice so vseprepletene z živčnimi nitkami, katere so podaljški živčnih celic samih. Vsaka taka živčna celica mora poslati na več strani svoje živčne nitke. Po več različenih takih živčnih nitkah se potem združijo skupaj v eno živčno vrv in zapuste možgane ali mozeg kot živec, ki gre k raznim delom človeškega telesa, k mesu, h koži, k vsem človeškim čutom, k srcu, k žilam, k pljučam in tako dalje. Veliko možgan samo na na sredi bele, okoli pa jih obdaja rjava skorja. Ta skorja je oni posredovalec med človeško dušo in telesom. Potom te skorje se mora pojavljati delovanje naše duše. Potom te skorje mislimo s svojo dušo, potom te skorje nam podaja duša svojo svobodno voljo in druge svoje lastnosti. Tukaj mi poda duša neko misel, misli sledi volja nekaj storiti, in ta volja takoj zapove, potom onih živcev, ki gredo iz možgan k raznim delom telesa, kaj naj ti deli store. Seveda

se vse to ne godi počasi, ampak bliskoma hitro v tisočinkah sekunde. Treba je torej, da je skorja velikih možgan zdrava, da moremo trezno in dravo misliti. Če so moji možgani oziroma možganska skorja bolna, ne morem takoj misliti, kakor drugi zdravi ljudje, takrat sem kakor pravim, nor.

Rekel sem poprej, da alkohol vpliva posebno na živce in živčne celice kot strup, oziroma to se pri živčevju najhitreje pozna, ker je njegov posel in njegovo delovanje najbolj občutljivejši in najfinejši izmed vseh telesnih skupin. Če dam torej človeku, ki še ni navajen na alkohol, kupico močnega vina se bi pri njegovem živčevju ta strupeni vpliv alkoholov takoj poznal. Onemu, ki je navajen na alkohol, je treba dati že nekaj več kupic. Najpoprej bomo opazili, da je postal dotičnik živahen, razgret, rdeč v obraz, vesel in ne more se sedeti mirno. Srce mu bije hitreje in diha hitreje. Za resne in globoke pogovore, kjer je treba trezno misliti, po dveh kupicah že ni več, ampak za kakšne vesele, razposajene in brezmiselne šale. Pozabljiv je, ne more se spomniti večkrat najnavadnejših stvari. Moreče skrbi je pozabil in se ne briga za ničesar resnega. Že Rimljanji so rekli: Vino pellit curas! V vinom si preganjajte skrbi! V duševnem okrožju zgubi torej najpoprej finejši stopnje pozornosti sodbe in duševnih odzivov ali reflektov — drugo duševno delovanje je še normalno. Če pije dalje, bo govoril vedno bolj brezmiselno, vse bo hotel znati in vedeti kakor opica, ker se mu vse, kaj je kje slišal in čul neredno meša po glavi. Če je imel poprej kje kakšne bolečine, se bo čutil sedaj popolnoma zdravega, krepkega in veselega, jedel bo s tekotom, dasi ne čuti lakote, v mišičevju čuti moč, da bi se s celim svetom in ga ugnal v kozji rog, nakar bi se zopet pobotal z njim v bratskem objemu.

Ne mislim torej več trezno — alkohol je zastrupil celice njegove rjave možganske skor-

je, s katero misli. Umevno je, da vsled tega možganskega zastrupljenja trpi tudi njegova prosta volja — alkohol uničuje človeku prosto voljo. Najje sem rekel postane rdeč v obraz in mu je toplo — oni živci, ki skrbje, da se telesne žile in žilice od slučaja do slučaja razširijo, so vzburjeni oziroma vzburjen je njih sedež v centralnem živčevju, in radi vzburjenja teh živcev, ki se imenujejo vasodilatatorres, se razširijo vse žilice takozvane kapilare v koži — pozneje tudi večje žile in koža postane rdeča, ker lubne kri iz srca v razširjenju žilice. Pri ljudeh, ki so že mnogo alkohola zavžili, pri pijancih, je alkohol že ohromil one vasodilatatorne žive in žilice morejo potem ostati stalno razširjene in koža rdeča. Zato oni rdeči nosovi in bakrena lica pijancev. Skrčijo pa se žile v črevesju. Vzburjen je živec, ki poganja srce k urnejšemu delu. Srce požene vso kri v one razširjene žilice in skozi raširjeno kožo potem izhlapeva krvna in telesna toplota iz telesa v zrak. Telo torej izgublja toploto, dasi dotičnik misli, da jo pridobiva, ker mu je koža vroča in da mu daje toploto alkohol. Če merimo pri opitem človeku telesno toploto, vidimo, da je res nižja, kakor je bila poprej, ko je še bil človek trezen. Pijanec seveda ne ve, da je njegovo telo v resnici bolj mrzlo, kakor poprej, ker mu je alkohol ohromil možgansko središče, s katerim čuti mrz — popolnoma opit človek zaspi v snegu kakor v topli pernici, ker nima čuta za mrz. Nekdaj so celo rabili alkohol proti vročnici, toda to zdravilo je bolj škodovalo kakor koristilo, ker je moral bolnik popiti preveliko strupa, da je mrzlica prestala. Pijanec tudi ne čuti telesnih bolečin niti, če mu jih kdo prizadene, niti onih bolečin, ki jih je čutil poprej, ko je bil še trezen. Alkohol mu je torej začasno ohromil oni sedež v centralnem živčevju, s katerim čuti človek bolečine. To vidimo v vsakdanjem življenju: Če je človek pijan, ne boji se ničesar, udarci in bodljaji noža ga ne bole, brezsmiselno kot žival dere v propast in če je popolnoma pijan, lahko napravi najgrozovitejše hudobije in hudodelstva, ne da bi vedel kaj dela. Popolnoma pijan človek se torej obnaša čisto kakor nor, ki ima bolno velikomožgansko skorjo, tako pravita Gottlieb in Majer. Od začetka je alkoholik živahen in nemiren sem rekel — motorični sedež v centralnem živčevju ali oni sedež, ki vlada mišičevju, je vzburjen po alkoholu in alkohol dela raditega v mišičevju nemirno, nervozno kakor pravimo. Raditega čuti tudi v mišičevju ono veliko moč. Tudi več krvi se preteka po žilicah njegovega mišičevja tako, da v trenutku res čuti več moči kakor navadno, toda njegove mišice desetkrat hitreje omagajo pri kakšnem delu kakor mišice treznega človeka, kakor je pokazal Mosso. V celicah mišice imamo dva procesa ali toka, pri enem se energija ali moč v celicah kupiči, to je, kadar mišice mirujejo, pri drugem se pa nakupičena moč gubi in uporablja, to je, kadar mišice delajo. Kadar je torej kupičenje moči v mišičevju manjše kakor nje, na uporaba, potem mišičevje oslabi in je neznomo za vsako delo. Alkohol pa je oni strup, ki kupičenje energije ali moči v mišičevju manjša, uporaba pa več — posledica alkohola je torej oslabiljenje mišice po nehotnem dozdevnem ojačenju. Večje množine alkohola ohrome naposled tudi motorični možganski centrum in človeku postane mišičevje

ovelo, in on mu ne more zapovedovati. Alkohol nam ohromi tudi sedež v centralnem živčevju, s katerim si ohranimo ravnotežje, zato pijanci ne morejo ravno hoditi ampak merijo ceste na vse strani — dasi sami ne vedo zato, ker se tega ne zavedajo. Omeniti moram, da čim bolj ima kdo razvito centralno živčevje, tem pozneje ga alkohol ohromi ali napravi nezavestnega, pač pa v začetku tem bolj vzbudi. Ako damo živali le malo alkohola, bo kmalu padla in obležala.

O Sokratu, onem veleumu starega veka, se govori, je mogel popiti cele vrste litrov vina in se mu ni popolnoma nič poznalo, ampak je govoril tako pametno kakor poprej. Seveda, to je pretirano; kakor hitro je dosegel svojo mero v alkoholu, bil je tudi on nor kakor drugi — eden prenese več alkohola, drugi manje. To je namreč res, da se človek tudi na strup navadi kakor konj na mišnico, in da navajen človek more zaužiti brez hudih posledic takšno množico strupa, ki bi nenavajenega v par minutah umorila. Da, navajen človek celo mora imeti svoj strup, drugače ni zdrav, nima miru, nima teka, celo telo mu je bolno. Njegovo telo je zastrupljeno in dobi svoj strup, je šele "zdravo". Takšne grozne navade se človek le počasi in težko odvadi in če pravčasno ne začne, je rana in huda smrt njegov konec.

Rekel sem: Ko človek popije nekaj alkohola, se čuti veliko bolj, da popolnoma zdravega, močnega in veselega. To je takozvana evforija, ki jo povzroča alkohol. Ravno radi te evforije človeštvo zavživa alkohol. Če bi tega ne bilo, bi nihče ne pil alkohola, kakor nihče ne mara za mišnico in druge strupe. In vendar je ta evforija, kakor smo videli,

sama prevara, samo slepilo — dokaz temu je tudi po prespali pijanosti slabost, netek, glavobol, težke noge in roke, ker če bi bila evforija resnica, bi moral potem biti človek ravnotako zdrav in močan kot poprej ali pa še bolj. Pri pijanem človeku ni čutenje zdravega nič drugega kot nečutenje bolečin in bolezn, pravi Helenius. Smith pravi, da je ta evforija isto kakor "fidelnost" ali brezskrbnost na umu bolnih. Mož, ki je popil nekaj alkohola, poprej resen in treznomisleč, postane potem navadno čustven, rahločuten, postane nekak čustven pesnik. Znano je, da je mnogo pesnikov, ki so v takšnih "mokrih" uricah zložili mnogo najlepših čustvenih pesmi. Globokih in filozofskih pesmi še ni v pijanosti noben pesnik zlagal. Če pa ima tak človek malo glavi, mu jezik leti kar naprej in govori v samih rimah — na stotine jih ima v zalogi. Tudi mi imamo danes mnogo takih pijanih čustvenih pesnikov, ki prodajajo svoje pijane, čusvene motivne motive za umetnost.

(Dalje sledi.)

TRI VAŽNE ČLOVEŠKE DOBE.

Vsakdo bi moral svoje življenje razdeliti v tri dobe in sicer:

I.) V izobraževalno dobo. Ta čas naj bi posvetil in vporabil, da doseže največjo stopinjo znanja v kolikor mu stan in razmere pripuščajo.

II.) Drugo dobo svojega življenja naj bi mož posvetil sebi in svoji družini. V tej zadevi je njegova glavna dolžnost, da ne skrbi samo za sedanjost svoje, od njega odvisne družine, ampak tudi za bodočnost vsakega družinskega člana. Skušnja nas uči, da je človek še le takrat dober dr-

žavljan, ko postane tudi dober soprog in dober oče.

III.) Doba delovanja in življenja za druge v obče. To je ena izmed glavnih človeških preskušenj, katere se žal marsikdo ogiba. V tej dobi naj bi vsakdo pomislil, da ima že zadosti bogastva zase in da lahko pomaga tudi svojemu bližnjemu. V tej dobi bi se moral vsakdo držati prelepega reka: "Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe." Ne želi in ne stori tega bližnjemu, kar si sam ne želiš!

Žal pa, da je na svetu mnogo takih ljudi, ki se ne ravna po tem navodilu. Vedno si kupičijo bogastvo in grabijo v svoje žepe; vedno bi ga imeli radi še več toliko časa, da v tej borbi za denar ne onemagajo ter se zvrnejo v grob. Takim ljudem nočejo zapopasti, da so se ti s pomočjo drugih obogatili; torej je tudi sedaj njih dolžnost, da tudi nekaj drugim pomagajo. Ni samo začosti, da morda včasih darujejo kak dolar za dobre namene, ali delujejo dnevno samo po eno uro za korist svojega bližnjega; taki ljudje bi morali vso svojo tretjo dobo posvetiti za blagor človeštva.

Nihče ne sme zapustiti tega sveta v takem stanju, kakor nena je našel ampak sleherni mora svet za nekaj izboljšati s tem, da stori druge boljše in srečnejše; ali naj obliko sveta za druge vedno lepša.

Samo dotičnik, ki preživi na ta način svoje tri življensko dobe je vzor moža, katerega boče njegova družina v trajnem spominu ohranila in tako i vsi njegovi bližnjiki.

A'ko premenite svoj raslov, naznanite to takoj društvenemu tajniku (ici).

Največja Slovenska Banka

v Ameriki je v Clevelandu, O., kajti v dobrih dveh letih svojega obstanka izkazuje nad

Dva milijona dolarjev premoženja.

Malo je bank v Ameriki, katerim rast bi bila povprečno po milijon dolarjev na leto.

POPOLNA VARNOST VLOŽENEGA DENARJA

je poglavitni vzrok, da je postala naša Slovenska banka v tako kratkem času največji denarni zavod nove domovine. In kar je glavno: ustanovili so jo naši ljudje z našim denarjem. Vodstvo in vsa uprava je zopet v rokah naših ljudi.

POPOLNO NADZORSTVO VSEGA VLOŽENEGA DENARJA

nad našo banko ima država, potem posebni izvedenci in pa bančni direktorij, ki sestoji iz enaindvajsetih članov direktorija in šestih svetovalcev. Med njimi najdeto sama naša imena, poznane in zaupanja vredne može. Zato nalagajo v tem domačem denarnem zavodu naše

JEDNOTE, ZVEZE IN POSAMEZNIKI

iz vseh krajev naše nove domovine. Med vložniki je država sama, County, šole, knjižnice, mesta itd. Pomnite, da naša banka obrestuje vse vloge po

4% OD DNEVA VLOGE DO DNEVA DVIGA.

Denar prinesete lahko osebno, če stanujete v bližini, ali pa ga pošljete po pošti in sicer z money ordrom, draftom ali čekom. Z obratno pošto prejmete hranilno knjižico, na katero zopet lahko avignite svoj denar, kadar ga rabite.

POŠILJA DENAR NA VSE STRANI SVETA

in sicer po dnevnem kurzu, kakor je denar na svetovnem trgu, tako ga dobite vi. V zvezi je z najboljšimi denarnimi zavodi starega kraja in garantira vsako pošiljatev z vsem svojim premoženjem.

NAJBOLJŠE IN NAJVARNEJŠE

je vselej tam, kjer je naše. Ako zaupate denar naši Slovenski banki, potem ste lahko brez vse skrbi zanj. Obrnite se osebno ali pa pišite na:

THE NORTH AMERICAN BANKING AND SAVINGS CO.
St. Clair & 62 St. Cleveland, Ohio.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Ruska srednja šola v Sloveniji. Na gradu Ponoviče pri Litiji ob Savi se je otvorila ruska gimnazija. Ruski emigranti so vzeli v to svrhu v našem ves grad ter ustanove v njem tudi internat za 150 gojencev.

Grozovit umor v Slov. goricah.

V nedeljo 10. sept. zvečer so se iz Smarjete ob Pesnici vračali domov v St. Lenart brata Josip in Karel Belec ter njun bratrance Jakob Gorjup. Bili so na obisku pri svojem sorodniku Janežu Bračku. Prišli so ravno mimo Schickerjeve gostilne, ko jim 21-letni Karel Ribič, hlapec iz Zamarkove, splošno znani nasilnež in pretepač, nenadoma zakriči nasproti: **Auf biks!** V istem trenutku pa se je tudi že zakadil kot zverina med prepevajoče faute, ki so bili brez vsakega orožja. Začel jih je prav po mesarsko obdelovati s 3 decimetre dolgim kuhinjskim nožem. Sosedo so slišali vpitje in zdihovanje, ki je trajalo 2 do 3 minute, nakar je nastal zopet popoln molk. Ko so šli na lice mesta, so videli pretresljivo sliko: eden mrtev, drugi pa grozno razmesarjen in v smrtnem boju. O zločincu seveda ni bilo ne duha, ne sluha, ranjencev pa tudi nikdo ni poznal. Tretji ranjenec si je toliko opomogel, da se je priplazil do 300 metrov oddaljene kapele, si tam obvezal rane in odšel nato na orožniško postajo v Sent Lenart. Istočasno so sosedje obvestili o dogodku orožnike v Smarjeti. Orožniki so odšli takoj na delo. Kljub temi in deževni noči so po energičnem in trudopolnem poizvedovanju prišli zločincem na sled. Našli so ga doma v postelji in ga takoj aretirali. Razjarjeno ljudstvo je nasilneža hotelo dobiti v roke in linčati, kar so orožniki le s težavo preprečili. Ribič je svoje dejanje že priznal.

Stanje žetev.

Načelnik v poljedelskem ministrstvu Nešič je dal o stanju žetve sledeče podatke: V vsej Jugoslaviji je bilo posejano 5 milijonov hektarjev zemlje in sicer 1 milijon 100 tisoč pšenice, 400 tisoč ječmena, 180 tisoč rži, 400 tisoč ovsu in 1 milijon 900 tisoč koruze. Lansko leto smo pridelali okoli 140 tisoč vagonov pšenice, 1500 rži, 29.000 ječmena, 28.000 ovsu, 190.000 koruze. Izvozili smo 8800 vagonov žita in 33.000 vagonov koruze. Domači trgovci imajo v zalogi okoli 1000 vagonov koruze in pšenice. Letos pa nam bo prinesla žetev preko 100 tisoč vagonov pšenice, 10.000 rži, 32.000 ječmena, 30.000 ovsu in 30.000 koruze. Te številke se pa morejo še znatno zboljšati. O kaki nevarnosti lakote se zato ne more govoriti.

Grozen zločin nečloveške matere. Bolniška streljajca v tržaški blaznici Amalija Quirzfeld je pred tednom dni porodila ponoči v blaznici nezakonskega otroka. V nedeljo zjutraj je vstala, vzela novorojenčka in odšla. Ko se je vrnila brez otroka, je rekla da ga je izročila sorodnikom v varstvo. Ko so v sredo zjutraj izpraznjevali stranišče, so našli kose razrezanega novorojenčka. Sam je padel na Amalijo Quirzfeld, ki je po daljšem obotavljanju priznala, da je novorojenčka razrezala na koščke in vrgla nato vse skupaj v stranišče. Amalija je bila aretirana in prepeljana v bolnico. Ko ozdravi jo izroče sodišču.

Fašisti razbili spominsko ploščo rapalske pogodbe.

Italijanski listi poročajo, da je 17. sept. skupina genovskih

fašistov prišla v Rapallo in tam razbila ploščo, postavljeno v spomin italijansko-jugoslovske pogodbe. Razbite kose so potem odnesli s seboj v Genova kot trofeje.

Fašisti proti Slovanom.

V Polju se je vršil te dni kongres istrskih fašistov. Pri tej priliki je bila glede istrskih Slovanov sklenjena naslednja resolucija: "Drugi kongres istrskih fašistov poziva oblasti 1.) da odklonijo priznanje študij, dovršenih v Jugoslaviji ter da odpuste iz raznih državnih služb, arzenalov itd. vse one, ki pošiljajo svoje otroke v Jugoslavije, da končajo svoje študije na zavodih, ki so organizirani od omenjene države v iredentistične svrhe; 2.) da omogočijo raznim nacionalnim konviktom v deželi tisto nacionalno delovanje, za katero so bili ustanovljeni; 3.) da spremenijo vse slovske šole z utrakvitističnim značajem ter zelo budno nadzerejo učitelje druge narodnosti; 4.) da takoj izzenejo vse duhovnike, inozemske državljane, ki uporabljajo našo gostoljubnost za protitalijansko delovanje ter volji ljudstva vpeljujejo slovske liturgije." — Lepi čast se obetajo našim neodrešenim bratom!

Kanonik dr. Jos. Gruden.

Po zelo dolgotrajni bolezni je v nedeljo 1. oktobra preminul v Ljubljani kanonik g. dr. Josip Gruden v 54. letu starosti. Pokojnik je bil velik učenjak, ki je doslej najbolje poznal zgodovino Slovencev. Projezitemu ljudstvu je znan po svoji čudovito lepi in mično pisani zgodovini slovskega naroda, ki je v več zvezkih izšla v Družbi sv. Mohorja in ki ljudje še vedno z velikim užitkom čitajo. Poleg tega je pisal še več drugih znamenitih zgodovinskih del in razprav. Iz vseh pa izveneva iskrena in globoko občutena ljubezen do slovskega ljudstva. Pokojnik je služboval kot kapelan na Bledu, na Igu, v Smartnem pri Kranju, potem je bil prefekt in tri leta ravnatelj v Alojzijevišču, nakar je bil imenovan za profesorja zgodovine v bogoslovju in ljubljanskega kanonika. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč!

Strašna smrt.

V Mengšu je te dni delavska Marija Černe storila strašno smrt v plamenu. Trebila je slamo za pletenje kit. Najbrže vsled neprevidnosti je padel ostanek goreče žigalice v znatno množino slame, ki je seveda takoj zaplapolal s plamenom, ki je objel nesrečno delavko. Ko so ljudje prihiteli na pomoč, je bila Černetova že mrtva in popolnoma ožgana.

Utonil je dne 25. sept.

v Loki v Savi splavar Frane Matk. Vozil je s splavom drva proti Zagrebu. Med vožnjo je iz neznanih vzrokov splav razbil in nesrečni Matk je izginil med valovi. Pokojnik je bil marljiv in splošno spoštovan mož.

Utopljenca je ujel na trnek

te dni neki ribič v Gruberjevem kanalu. Ko so ga potegnili iz vode, se je ugotovilo, da je to truplo že delj časa pogrešanega fotografa Rudolfa Marua. Kaj je bilo vzrok smrti še ni dognano.

Utonila je v noči od 22. na 23. septembra

Graček Ana v potoku Mlinšca. Bila je udoma alkoholu in se vsled tega ni razumela z možem. Kaj je neposreden vzrok njene smrti, ni znano.

Umril je v Ljubljani

prednik višjega deželnega sodišča g. Ivan Kavčnik.

KNJIZEVNOST.

Prejeli smo na ogled X. letnik koledarja "Ave Maria" za navadno leto 1923. — Lepo, bogato ilustrirano in zanimivo književno delo, obsegajoče 256 strani (202 strani čitaja in 54 strani oglasov) s sledečo vsebino:

Pesmi: Vedno moja, V spomin Benediktu XV., Pozdrav Piju XI. Sv. Frančišek in božje deto na sv. noči, Naši svetniki, Slovenska zemlja, Inakulata, Mati, sedmih holecin, Tvoja skrivnost, Pesem brez rim, Članki, spisi in povesti:

Ob koledarjevi desetletnici. Škof Jakob Trobec, Monsignor Fran Jožef Buh, Krščanstvo in slovanstvo, Hipnotizem, Magnetizem, Toplota, Zarotniki v živalstvu, Usodni korak, Socialno delovanje sv. Antona Pad. Rešen, Opis slovske nasebline Willard, Wis. Moja prva pot med Indijance, Sestra Dolorosa, Pokleknila sta, Več kakor glavna srečka, Iz otroških ust, Strašna nočna straža, Zakrilo in hlače, Kako je neka žena svojega moža panala, Malčeca Barba, Pošteno jo je izplačal.

Razno: Kronika. Seznam slov. župnij in naslovi slovskih duhovnikov v Ameriki.

Poročila iz slovskih naselbin, Statistika, Za glavo in srce.

Dokaj zanimiva je obsirna

životopisna črtica pok. škofa Jakob Trobeca izpod peresa Rev. J. L. Zaplotnika z veliko pokojnikovo sliko in slikami ostalih bivših štirih ameriških škofov. Tako za tem opisom sledi izborni životopis pok. Msgr. Jos. F. Buha, katerega je spisa Very Rev. Matija Šavs. Boljšega životopisa o pokojnem starosti slovskih duhovnikov v Ameriki bi ne mogel nihče drugi sestaviti, kakor vlč. g. dekan Šavs, ki je pokojnika osebno poznal toliko let: V tem spisu je tudi označeno kako vneto in vedno je pok. Msgr. Buh deloval za našo K. S. K. J. Pisee omenja med drugim: "O K. S. K. J. smo sanjali l. 1892, pisali in delali a njo l. 1893, ustanovili jo pa l. 1894.

Ker je koledar "A. M." v

rešnici zanimiv, zato ga toplo priporočamo vsem čitateljem našega lista, osobito pa vsemu članstvu K. S. K. J. Vsaka katoliška družina bi si ga morala naročiti. Cena znaša s poštnino vred 50c, za Jugoslavijo pa 75c. Naroča se pri "Ave Maria" 1849 W. 22 St. Chicago, Ill.

Zastave, bandere, regalije in

slate znake za društva ter člani K. S. K. J.

EMIL BACHMAN izdeluje 2107 S. Hamlin Ave. Chicago, Ill.

PATENTI

PROSTA POJASNILA Pošljite povratno obriشو vaše iznajdbe ali ideje v pregled in pišite v slovskem jeziku. Točen, zanesljiv in pošten. **CLARENCE O'BRIEN**, Registered Patent Lawyer, 933 Southern Building, Washington, D.C.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Čenj. občinstvo v Jolietu in okolici naznanjva, da sva o prla novo trgovino z grocerijo, ter z vsem, v to vrsto spadajočim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Postrežba točna. Se Vam toplo priporočava **Geobitch & Golik** Cor. Hickory & Marble St. Telefon 4555 Joliet, Ill.

KNJIZEVNOST.

Prejeli smo na ogled X. letnik koledarja "Ave Maria" za navadno leto 1923. — Lepo, bogato ilustrirano in zanimivo književno delo, obsegajoče 256 strani (202 strani čitaja in 54 strani oglasov) s sledečo vsebino:

Pesmi: Vedno moja, V spomin Benediktu XV., Pozdrav Piju XI. Sv. Frančišek in božje deto na sv. noči, Naši svetniki, Slovenska zemlja, Inakulata, Mati, sedmih holecin, Tvoja skrivnost, Pesem brez rim, Članki, spisi in povesti:

Ob koledarjevi desetletnici. Škof Jakob Trobec, Monsignor Fran Jožef Buh, Krščanstvo in slovanstvo, Hipnotizem, Magnetizem, Toplota, Zarotniki v živalstvu, Usodni korak, Socialno delovanje sv. Antona Pad. Rešen, Opis slovske nasebline Willard, Wis. Moja prva pot med Indijance, Sestra Dolorosa, Pokleknila sta, Več kakor glavna srečka, Iz otroških ust, Strašna nočna straža, Zakrilo in hlače, Kako je neka žena svojega moža panala, Malčeca Barba, Pošteno jo je izplačal.

Razno: Kronika. Seznam slov. župnij in naslovi slovskih duhovnikov v Ameriki.

Poročila iz slovskih naselbin, Statistika, Za glavo in srce.

Dokaj zanimiva je obsirna

životopisna črtica pok. škofa Jakob Trobeca izpod peresa Rev. J. L. Zaplotnika z veliko pokojnikovo sliko in slikami ostalih bivših štirih ameriških škofov. Tako za tem opisom sledi izborni životopis pok. Msgr. Jos. F. Buha, katerega je spisa Very Rev. Matija Šavs. Boljšega životopisa o pokojnem starosti slovskih duhovnikov v Ameriki bi ne mogel nihče drugi sestaviti, kakor vlč. g. dekan Šavs, ki je pokojnika osebno poznal toliko let: V tem spisu je tudi označeno kako vneto in vedno je pok. Msgr. Buh deloval za našo K. S. K. J. Pisee omenja med drugim: "O K. S. K. J. smo sanjali l. 1892, pisali in delali a njo l. 1893, ustanovili jo pa l. 1894.

Ker je koledar "A. M." v

rešnici zanimiv, zato ga toplo priporočamo vsem čitateljem našega lista, osobito pa vsemu članstvu K. S. K. J. Vsaka katoliška družina bi si ga morala naročiti. Cena znaša s poštnino vred 50c, za Jugoslavijo pa 75c. Naroča se pri "Ave Maria" 1849 W. 22 St. Chicago, Ill.

Zastave, bandere, regalije in

slate znake za društva ter člani K. S. K. J.

EMIL BACHMAN izdeluje 2107 S. Hamlin Ave. Chicago, Ill.

PATENTI

PROSTA POJASNILA Pošljite povratno obriشو vaše iznajdbe ali ideje v pregled in pišite v slovskem jeziku. Točen, zanesljiv in pošten. **CLARENCE O'BRIEN**, Registered Patent Lawyer, 933 Southern Building, Washington, D.C.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Čenj. občinstvo v Jolietu in okolici naznanjva, da sva o prla novo trgovino z grocerijo, ter z vsem, v to vrsto spadajočim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Postrežba točna. Se Vam toplo priporočava **Geobitch & Golik** Cor. Hickory & Marble St. Telefon 4555 Joliet, Ill.

Ne pošiljajte denarja!

Ne mislite, da je to kaka izvanredna razprodaja čevljev. — Niti centa vam ni treba poslati! — Izpolnite samo doljni kupon in ga pošljite nam. Ko boste čevlje prejeli jih dobro pregledajte; obujte jih, da se prepričate, kako udobno vam pristajajo. Če boste potem mislili, da bi to v resnici lepa priložnost in velika razprodaja, vrnite nam čevlje nazaj; niti centa ne boste izgubili. Izpolnite kupon in nam ga še danes pošljite, dokler je ta razprodaja v veljavi. Te čevlje lahko nosite v najslabšem vremenu za delo. Zalegli vam bodo za dva druga para. Narejeni so po znanih Blucherjevih kôpilih; usnje je ustrojeno na poseben način, vsled česar je mehko in prilagodno za noge. Podplati so močni, tako tudi pete. Velik, širok jezik brani dohod blata in vode k nogi. Tudi gornji del usnja na teh čevljih je močan, da ga voda ne premoči. V zalogi imamo velikosti od št. 6 do 12. Naročite št. 941 še danes!

365 Poslati pravo. **POŠLJITE TA KUPON SE DANES.**

Standard Sales Co., Dept. S-11 2656 W. North Ave., Chicago, Ill.

Posljite mi par čevljev za delo št. 941. Plačal bom zanje \$3.65 in ne več, ko jih dobim. Če mi ne bodo ugajali, vam jih pošljem nazaj, nar nar mi boste moj denar povrnili.

Velikost čevljev _____
Ime _____
Nastov _____

Ne pošiljajte denarja!

Pozor krajevna društva K. S. K. Jednote!

V vašo lasno korist vas opozarjamo na sledečo važno stvar: Ali ni boljše imeti denar tudi varno naložen po 5 odstot, 5½ odstot, 6 odstot in še več odstot obresti, kakor samo po 3 odstot ali 4 odstot? Razlika pri tem na leto je velika. Ako imate torej le par sto dol. društvene denarja na razpolago, naložite ga v zanesljive mestne, okrajne ali državne bonde, ki Vam donajajo več obresti. V slučaju nujnosti, bonde lahko vedno prodate. Mi imamo na prodaj raznovrstne bonde in vrednostne papirje. Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. J. smo tej podp. organizaciji mi prodali. Delujemo pošteno in solidno. Pišite nam v slovskem jeziku za pojasnilo.

A. C. ALLYN & Co.
71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

NAJBREŽI moderni parniki sveta.

EDINA direktna Proga v Dubrovnik.

VELIKI IZLET NARAVNOST V DUBRUVNIK.
(Parnike gonijo stroji na olje.)

SCYTHIA — 25. Nov. **TUSCANIA** — 6. dec.

Največji moderni parniki, ki plujejo naravnost v Jugoslavijo. — Luksus, udobnost, brana in postrežba nenadkritljiva. Vino zastopj. Privatne kabine. Redka prilika, da posetite vašo domovino na plovčih palačah za nizko ceno. Ne zamudite te prilike! Preskrbite si prostor na parniku že danes. Ne potrebujete konzularnega vizuma. Preko Cherbourga istatsko odplujejo vsake tork parniki: **BERENGARDA, AQUITANIA, MAURETANIA**

Za karte in druga Pojasnila se obrnite do najbližjega agenta. da lahko že v 9 dneh dospete v Jugoslavijo.

Bodite previdni z denarjem! Nalagajte ga v zanesljive banke!

Boj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delaju špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim grede na limsnice. Naš denarni zavod je zanesljiv in poptnan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno ulogo **po 3 odst.**

ki jih pripričemo k glavnic ali jih ne dvignete. Naša banka je pod nadzorstvom vlade Zdrženim držav in članica federalnega rezervnega sistema. Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni inčetarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okristiti s nevednostjo ljudstva. Povražajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino! Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljeni nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bodemo s hraniili brezplačno.

THE JOLIET NATIONAL BANK
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000.00 Prebitok \$300,000.00

Pisma Komarjeve Špela.

II.

Prva plača "Suprajs partij." Prvi papir. Kako je v Ameriki.

V Zoljetu, dne 22. okt. 1922.

Draga mi botra!

Današnje, ali drugo pismo iz Amerike vam pišem bolj na obširno, ker vem, da ga boste radi čitali. Sama ne vem, kje in kako naj začnem? Kaj sem že vse tu doživela, videla in prestala, vam ne opišem tudi ne na sto straneh. Pa začnimo z opisom hotela in restavrantu, kjer delam:

Pri nas je vseh skupaj 25 poslovo, ali uslužbencev in sicer so ti-le: šef kuk (kuhar); sekend, ali veže tebl kuk (ženska); order kuk; pestri kuk (dela same paje in pudinge); 3 dišavserce; 6 vejtrse; 1 kešir; 1 čembermejd; 1 belboj; 1 pentrigirl; 1 ajsbaksboj; 1 najtklerk; 1 telefon operatorca; 1 šofer; 1 ženitor; 2 laundry ženske in 1 skrubing ženska. Gospodarju pravimo menežer in bos.

Dne 15. t. m. je bil moj prvi plačilni dan. Pa me pokličie menežer v svoj ofic ter mi izroči nekak listič papirja z moj imenom rekoč: "Miss Špela, hir iz Jur ček. Ju ar olrajt."

Ker sem se v tem času v večerni šoli že malo angleščine privadila, sem menažerja takoj zastopila. Vendar pa nisem hotela vzeti čeka rekoč: "Mi non lajk tis cegele papirja. Mi lajk amerikaniš dolar. Po pošti rekomaudirt v oldkontro zenden." — Menažer se mi je nato nasmeljal, rekel da naj ček podpišem, nakar sem ga pri keširju (blagajniku) zamenjala. Dobila sem v resnici 20 pravih ameriškikh dolarjev. Deset vam jih tukaj pošljem na moj dolg; ostanek pa sledi sčasoma, če se kaj posebnega vmes ne pripeti.

Naj vam še opišem, kako smo se v sredo na suprajs partii imeli. Ker se bo naša pestri kuharica v kratkem možila, so ji njene prijateljice priredile iznenaden večer, ali suprajs partii v sobi ene vejtrce. Imele smo se prav izborno same ženske skupaj. Sprva sem mislila, da bomo ta večer samo riževo juho (suprajs) uživale, pa je bilo vse kaj boljšega na mizi. Jaz sem jim dala v dar en par židanih nogavic in 6 platnenih henkerčifov. Res, ta punca je dobila toliko prezentov, da ji ne bo treba več dosti "bale" kupovati. Vzela bo nekoga Slovaka, ki v vajer mil dela.

Amerikanci so jako vneti za razne partije ali družinske večere. Prirejajo vam: Suprajs partije, Kard partije, Bunka partije, hardtjad partije, štorkljine partije itd.; to mi je povedala ena izmed naših dišavserce. Vse so morda olrajt, izvzemši "bunka" partije, kjer se gostje menda med sabo za šalo tepejo in bunkajo; tja pa že ne nikdar ne grem.

Zadnjič me je naš ženitor vprašal, če sem se že dala registrirati, ker bomo imeli 7. nov. volitve. "I, za enkrat bodo že brez mene opravili," sem mu rekla po nemško in ga vprašala kaj registracija pomeni? Ker sem odločila saj za 5 let ostati tu v Ameriki, da postanem državljanka, sem šla takoj drugi dan na kurt-haus glede prvega papirja, kjer sem se morala dvakrat podpisati predno sem plačala en dolar in dobila papir. Tako so me tam radovedni skrili in klerki izpraševali in pisali, kakor na krvavi rihti. Se celo zmerili in zvagali so me. Če

bi to jaz prej vedela, bi ne vzela tega papirja. Pa vseeno je dobro, da sem šla; zdaj snjem koliko vagam. Samo še 195 funtov; za celih 10 funtov sem zadnja dva tedna shujšala, ker preveč delam in švicam. V naši kuhinji je tako vroče, kot v peklju, ker kuhamo vse brez ognja — samo na električno in gas. Rekla sem že, da pojdem h kakem doftarju, ker preveč hujsam; pa žal ravno zdaj ni našega slovenskega doftar Ivca doma, študira operacije v Londonu in se bo šele morda na spomlad vrnil. Ja, do tedaj dobim lahko že 10 krat kako sušico. Bom šla pa enkrat k dr. Strezinskiju.

Naše mesto Zolijet, ali Joliet je v državi Ile nojs, okrajšano Ill. Steje približno toliko ljudi kot Ljubljana, samo vse drugačno je. Namesto Ljubljaniče teče skozi mesto neka reka, ki včasih močno diši. Vode imamo tu v Zolijetu več vrst: Mestno, ali pitno; pumpno iz jarda, in cisterno; slednja je sama deževnica, ali za pranje. Tukaj v Zolijetu ne hodijo ženske prat k reki kot v Ljubljani, ampak delajo to doma z električnimi vašerji (stroji); perilo ja obešajo na vašlajne na jardu, na etik, ali pa kar vrh strehe. Nekateri gospodinje dajejo perilo tudi v laundre, ali perilnice, kar je pa precej drago; od ene moške srajce računajo 25c, od ovratnika pa 5c. Hvala Bogu, da si jaz lahko vse doma v hotel laundri zastoj operem; od moje bele obleke s špicami bi morala gotovo \$1.— plačati!!

Ljudstva, ali narodnosti živi tukaj, kakor v Babilonu, še celo zamoreci, ali nigri so tu. Oh, če bi vi botra vedeli, kako sem se oni večer na nekem kornertju ustrašila, ko se nevede zaletim v nekega velikega zamorca. Malo nasmehnil se mi je in šel dalje. Naslednji dan sem pa srečala neko zamorsko ženo, ki je peljala v keriču malega zamorčka, tudi vsega črnega. Ti zamoreci so menda v vsi ene žlahte, ker so si vsi tako podobni in jednaki. Od kod so prišli semkaj v Zoliet, še ne vem. Zamorca bi pa že ne marala, tudi če bi bil ves v zlatu. Kakšne vere so zamoreci in kak jezik govore tudi še ne vem. Pravijo da imajo zamoreci tudi črno kri kot tinta, zato so taki.

Slovenec je tukaj v Zolijetu več tisoč. Vedno mislim, da bom naletela kedaj ali videla kje kakega Vrhničana, pa dosedaj še nisem imela te prilike. Med naše ljudstvo še ne grem, ker še nisem stopila v nobeno društvo in ne v kako Jednoto. Veste, tu pri nas mora vsakdo nositi znak, ali knof na prsni koder je pri društvu, če ne, pa rojaki s prstom nanj kažejo. To je vse prav in lepo, samo če bi o družtvih preveč doma in po kornertjih ne politizirali. — Nekaj naših ljudi in Hrvatov živi v bližnji naselbini "Jugoslavijska". Pa nikar ne mislite, da imajo tudi kakega kralja, ali ministre; imajo pač dosti krav, koz, prešičev in kurjadi, ki se kar po cestah pasejo. V bližnjem Rok delu je en mlad Slovenec za majorja, ali župana; tam večinoma naši rojaki mesto ronajo.

Najbolj čudno se mi zdi, da so Amerikanci taki sovražniki dobre pijače in ker so vse gostilne zaprli. Ker je bil večerjavno moj rojstni dan, sem si mislila, da bi ga na svoje in vaše zdravje en glažek izpila. Vzajem vam pol galone in jo mahnem po Chicago štritu onstran Šterna, kjer je stalo pred neko grocerijsko štacuno več

vinskih sodov kar na tlaku. — Tu pa gotovo cviček prodajejo — sem djala. Hajd v štacuno. "Dajte mi pol galone rdečega vina." — Dekle za kaunterjem se mi je pričela na ves glaž smejeti trdeča, da vina ne prodajejo, ampak le prazne vinske sode. Imajo pač vinski jesih na galone. — Kaj mi bo prazen vinski sod, ali pa jesih? — Tako sem jo vsa žalostna s prazno galonco domov mahnila. Pač, in v resnici čudna Amerika! Grozdja je pa zdaj toliko tu v Zolijetu na prodaj, da ga dobiš na vsakem vogalu. Celo na vozovih ga razvažajo. Rekla sem že, da bi za doma sama zase par galonc naprešala, pa nimam mliha in ne preše; bom pa kar na "kofemalenc" poskusila, ali v možnarju. Enako je tudi s pivom. Za glažek barvane vode ti računa salonkipar en nikelj, ali 12 kron našega jugoslovanskega denarja; za toliko kron sem ga lahko na Vrhniški kraj cel liter izpila, pa pravega. Mleka je pa tu v Ameriki plendi, po 10c. en kvart, pa tudi na vago ga prodajejo.

Zolijet slovi tudi radi tega, ker imamo tu dve državne kaznilnice, eno za moške in eno za ženske. Zdaj delajo restanti novo, ki bo lepša kot deželni dvorec v Ljubljani. Enkrat pojdem pogledat kako je v ženski kaznilnici, kjer so same "nedolžne" zaprte!

Z večerno šolo, kamor hodim po 4 krat na teden, sem prav zadovoljna. Samo glede sedeža je nerodno, ker čipimo v malih klopih za otroke vsi sključeni. Ker jaz ne morem v klop, sedim včasih kar na vrhu, ali pa na posebnem stolu. V šoli beremo, pišemo, govorimo, pojemo in plešemo; seveda vse po angleško.

Dne 30. t. m. pojdemo morda s štritaro v Čikago, ker bodo Vrhničani iz Volkegana igrali "Desetega brata". Pravijo, da bo ta dan stari Krjavelj z živo kozo na odru nastopil. Rada bi ta prizor videla če bo koza marogasta, ali ne? Čula sem, da imajo ameriškanske kože zelenkasto mleko od prehude trave. — Ta dan pride v Čikago na obisk skoro ves slovenski Vekčen; morda naletim tedaj na kakega našega domačina, pa se bom kaj o naši Stari Šrangii pogovorili. Pisali so mi že, da naj pridem tja in v Nort Čikago na obisk, pa si ne upam, ker je predaleč; bi se lahko še izgubila? Tudi v Mine soto me silijo. Tja tudi ne grem vsled prehudega mraza. Za enkrat ostanem tu, kjer sem; se bom že Zoljeta polagoma privadila; pred pustom se pa stvar morda kaj preobrne, kajti vedna samica tudi ne buntam v Ameriki ostala? Kaj ne, draga botra, da imam prav?

Za danes naj te vrstice zadržujejo, pa zopet drugič kaj več.

Z iskrenim pozdravom, Vaša udana Špela.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Zalostnega srca naznanjam rojakom širom Amerike, da je dne 8. oktobra 1922 po kratki, mučni boleznii za vedno zatisnila oči moja nepozabna žena

Franca Což

Doma je bila od St. Vida pri Štioni na Dolenskem. Pokopali smo jo dne 9. oktobra 1922 na katoliškem pokopališču v Ft. Smith, Ark. Lepo se zahvaljujem vsem, ki so mi priskočili na pomoč ob mojih žalostnih urah.

Lepo se zahvalim vsem soročnikom, znancom in prijate-

lem za njih obilen obisk pri mrtaškem odru. Najiskrenejšje se zahvalim Albinu in Emiliji Bobnič in Matevžu in Magdalenii Bokal za njih trud in pomoč, ki so jo mi izkazali, ob najbolj nujnem času.

Zahvalim se vsem sobratom in sosestram društva Marije Pomagaj šte. 17. K. S. K. J. v Jenny Lind Ark., katerega članica je bila ranjka.

Hvala lepa vsem sosedom, za njih pomoč in toliko tolažbo ob tem žalostnem času. Tebi draga žena, želim, počivaj mirno v svobodni ameriški zemlji.

Tukaj zapuščaa mene, žalujejočega moža eno hčer Franco, omožena Kerhlikar, 4 vnuke in 3 vnukinje; v starem kraju pa zapuščaa enega brata Ignatz Spendal in eno sestro Alojzijo omožena Gore.

Jaz dobro vem, da je Mati Božja njena varhinja, ker jo je skozi vse svoje življenje močno ljubila.

Zaluojači soprog:
Martin Což.
Jenny Lind, Ark.

AT DUSK.

Po A. Funtek-ovi pesmi "V mraku" prestavil in obelodanil v svojih Poezijah II. del, Ivan Zorman, Cleveland, O.

From yonder steeple chimes the bell
When dusk creeps over hill and dell.
Ring on, ring on, from belfry height,
Of home recall the mem'ries bright!

Ring on, ring on, with sweet refrain,
And sing to me o'er foreign plain;
Although in anguish throbs my heart,
To me thou ever welcome art.

To me thy ringing seems to tell
That I recline in native dell,
Where known to me is ev'ry face,
Where friendliness the heart doth grace.

So let me hearken to thy chime,
Oh sooth my heart in foreign clime;
Thou, evening bell in yonder height,
Of home recall the mem'ries bright!

Partituro, ali note za mešani zbor te pesmi priredil in ima v zalogi Rafko Zupaneč 805 N. Chicago St., organist slovenske cerkve sv. Jožefa v Jolietu, Ill.

POZOR!

Že več let prinašamo v našem listu oglas splošno znane tvrdke A. M. Wilson Inc., patentni odvnetniki v Washingtonu, D. C. Ta oglas najdete tudi v današnji izdaji. Označeno podjetje je bilo ustanovljeno že pred tridesetimi leti, ter je v tem času preskrbelo patente tudi številnim Slovincem.

Napredek naših rojakov na polju iznajdb je treba torej iskreno pozdravljati. Ako ima kdo izmed čitateljev kako iznajdbo, ali se zanima za patente, naj piše na: A. M. Wilson, Inc. Victor Bldg. Washington, D. C. in dobil bo zastoj knjižice (navodilo) v slovenskem jeziku; v tej knjigi je vse natančno označeno, kako postopati pri iznajdbah in v patentnih zadevah. Pišite po to knjigo.

Ker tvrdka A. M. Wilson, Inc. že toliko let obstoja, je to dokaz, da ista posluje pošteno in zanesljivo, vsled česar naj bi jo fudi slovenski izumitelji podpirali.

ZAKAJ NE ŽIVITE, DA VIDIMO.

Znameniti izdajatelj Marconi, kateremu je pripisovati zmago slavije "brezžičnega brzojava", je pravkar izjavil, da bo znanost preobrazila svet tekem petdesetih let. "Morda je le malo ljudi med nami, ki vidijo, kako naglo se izpreminja naš svet. Iznajdbe in razkritja bodo sipala koristna človeško plemu v neprestano rastoči hitrosti. Življenje se bo na tem planetu tako izpremenilo, da bi ga mi, ki smo tu sedaj, kaj težko izpoz-

nali." No, to je obetajoče prerokovanje. Zakaj ne živeti, da vidimo to? Pravilna skrb za že lodeni drob je bistvena dobremu zdravju in dolgemu življenju, in Trinerjevo grenko vino je pripravek, ki je bistven tisti skrbi. Ono opravlja iz sistema vso izprideno tvarino, pomaga prebavi in povečava slast. Vživajte Trinerjevo grenko vino — in po 50 letih naj vidimo, ali je imel Marconi prav, ali ne. Jesen je tudi letni čas za dvoje drugih zanesljivih zdravil: Trinerjev liniment nudi naglo od pomoč v slučaju ravmatizma ali nevralgičnih bolečin in vnetja v ledju, in Trinerjev Cough Sedative je neprekosljivo zdravilo za kašelj. Vprašajte svojega lekarnarja ali trgovca z zdravili po teh zanesljivih zdravilih! (Advertis.)

Slovensko Amerikanski
KOLEDAR
za leto 1923 je izšel (v povečani obliki).
CENA za Ameriko in Jugoslavijo
SAMO 40c.
Naročila pošljite na:
SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY
82 Cortlandt St.
New York, N. Y.

DENAR V STARO DOMOVINO.
pošljamo hitro in zanesljivo ter po najnižjem dnevnem kurzu. Ker se cene kronam, dinarjem in liram vsak dan menjajo, zato ne moremo objavljati stalne cene, temveč pošlemo toliko kolikor mogoče po ceni, ko prejmemo pošiljatev.
Včeraj so bile cene sledeče:
1,000 kron za\$5.00 100 lir za\$6.00
Pri višjih pošiljativah primerno nižje cene.
Vsaka pošiljatev je jamčena, da denar ne bo izgubljen.
AMERIKANSKI SLOVENEK, bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

CUNARD and ANCHOR LINES
NOVI PARNIK NA OLJE
SCYTHIA
20,000 ton
Novembra 25.
NARAVNOST V DUBROVNIK IN TRST
Potujete v Jugoslavijo s tem velikim novim parnikom. Kabine z 2 in 4 posteljami, krasno opremljen za 3 razreda potnike. Posebna paznost za ženske in otroke. Izvrstna kuhinja in vino prosto. Enako tudi preko Cherbourga vsaki terek na 3. velikih parnikih.
BERENGARIA AQUITANIA MAURETANIA
Pridete v Jugoslavijo v teku 9 dni.
Za listek in druga pojasnila vprašajte agenta.

Kadar mislite na stari kraj
mislite na
SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
70-9th Ave. New York City.
Ona pošilja denar v stari kraj potom lastnih direktnih zvez s pošto in zanesljivimi bankami,
prodaja parobrodne listke za vse važne prekmorske linije za potovanje v stari kraj in od tam sem,
Izdeluje izjave za dobavo oseb iz starega kraja in druge notarske listine.
Za nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni naslov.
Postrežba točna in solidna.

Imamo ravno to, kar ste iskali.
Ekstrakt za RUM, BOROVIČKO, KIMLOVEC VSKO (RŽENO) IN TORKOLY SLIVKVO.
Pošljite naročilo danes, nakar vam bomo poslali najboljše vrste in najbolj čiste ekstrakte.
1 steklenica dovolj za 2 galona tekočine\$ 1.35
5 steklenic vsakovrstnega ekstrakta 5.50
10 steklenic vsakovrstnega ekstrakta 10.50
Zavarovalnina in poština znaša še 15c posebej.
Zavitke pošljamo na željo tudi C. O. D., ali po ovzvetju.
MUTUAL FLAVOR COMPANY
P. O. Box 997 Dept. K. L. Pittsburgh, Pa.

SVOJI K SVOJIMI!
Podpisani toplo priporočam rojakom Slovincem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo trgovino z obleko za moške in otroke; v zalogi imam tudi veliko izbero čevljev za ženske; sprejemam tudi naročila za nove moške obleke po meri.
JOHN GERM.
Slovenski trgovec.
817 East C. St. Pueblo, Colo.

32
ZASTONJ
Vam dopošljemo našo slovensko navodilno knjigo o patentih. Pišite ponjo v svojem domačem jeziku.
Ime A. M. WILSON je znano že 32 let.
V zadevah patentiranja, iznajdb in prodaje patentov, pišite samo v Washington na zanesljive patentne odvetnike. Naslov:
A. M. WILSON, Inc.
315 Victor Bldg.
Washington, D. C.

Gozdarjev sin.

Spisal Fr. S. Finžgar.

(Nadaljevanje.)
 Janez je ni mogel poslušati. Nkam jezno je vrzel žlico ob mizo, da se je nerodno postavila narobe, ter ji je jezikal. "Ne bodite no sitni. Menda bo že vendarle enkrat konec vaših naukoy. Mene ušesa bole vednih starih opominov. Če sem vam tako na poti, se bom pa spravil stran. Dober teden se potrpite."
 "Boš, se boš," prestregel mu je oče besede, "ti nepridipravi, potepeni! Nisi še ničesar skusil na svetu! Naj te le vzamejo v vojake, kakor si menda včeraj šlišal pred cerkvijo. Za takega pohajaveca jaz ne bom moledoval in hodil po pisarnah, da bi si nakopal še nov križ na glavo. Le pojdi, komor te hočejo, da izveš kako se tuji kruh je, lenoba ti, ponočnjaška! Sram te bo! To je grdo, tak fant pa nončnjak in pijanec!"
 Materi je srce jelo nemirnejše biti, ko je čula o vojaščini in o vojski. Dasi je bil Janez, zlasti zadnji čas, dokaj neroden in neubogljiv, bil je vendarle sin, njena kri. In ljubila ga je, kakor more le mati ljubiti edinega sina.
 "Ne bodo ga! Janez vam ne bo nosil puške," zarežal je sin na očeta. "Rajše vidim, da je vse drobnog, kakor da bi me ulovili tisti zelenci biriški ter me vtaknili v vojaško suknjo. Zmerom bom hvaležen, da sem hodil po gostilnah. Sinciči sem si jo izmislil — in tako bom tudi storil."
 "Kaj si boš izmišljeval, revež! Priden bi bil, pa ubogal bi ti ne pa ne bilo treba ničesar ngibati. Saj toliko imamo še, da bi te lahko prepisali na posestvo, pa bi bil mir. Ker si tako začel, tudi dobro, kakor si postelješ, tako boš spal. Če ti izročim gospodarstvo, me poženeš prvi dan po svetu z malho, kakor pritepenca!"
 Oče je malo odjenjavaj. Vedel je, da se s trnoglavim Janezom ne da mnogo opraviti z grda.
 "Le imejte sami to beračijo," se je hudoval Janez. "Kedaj sem vas pa prosil zanjo! Sedaj je se nočem ne. Da mi ne boste oponašali, da nisem nikjer bil, pojdem od hiše, kar prej mogoče. Veste, na Stajersko grem drvarit, pa je. Tam me ne bodo izvažali biriči, če so od samega vraga, in denarja si bom prislužil, da bo kaj!"
 "Kaj boš hodil okoli," je rekla mati, ki se je bala za sina. "Doma bodi in ubogaj, bo pa vse prav."
 "Kaj bi mi branila? Naj le gre, kamor hoče! Doma nama tako ne koristi nič. Mogoče, da ga sreča kje pamet, če pa ne, bolje je, da takega sina ni doma, da nama ne dela sivih las in pa sramote na stara leta. Le vleci se, kamor hočeš, da spoznaš, kako je denar v trdih pesteh, in da ga ne boš po nepotrebnem zapravljaj in zabijal."
 "S kom pa pojdeš, če si res tako svojeglaven?" vpraša mati.
 "S kom neki? Surga me popelje v Stajerje, ki mi je tudi to nasvetoval. On ve za dobro delo in pa jezik razume."
 "S Surgo! O Bog ti meni pomagaj!" začelost se mati. "S tem človekom ne pojdeš na pravo pot. Ta te bo zapeljal, da se boš pogubil na duši in na telesu. Oh, ne bodi neumen in ubogaj me, pa ne hodi od doma!"
 "Taki ste! Pred me goni-

te, sedaj mi pa branite. Jaz sem se že vsega naveličal. Jaz grem pa s Surgo, da veste."
 Vstal je jezno od mize ter ni čakal skupne molitve. Šel se je preoblacit v podstrešno sobo.
 "O da morava imeti takega sina," toži Mina svojemu možu. "Bog naju tepe z njim. Saj pravim, vsak ima svoje križe, moji so pa le najtežji."
 "A, beži, kaj boš tožila in vzdihovala. Midva sva storičila svojo dolžnost; če naju ne uboga, kdo more kaj. Velik je dovolj, da bi bil lahko pameten. Če noče, naj pa sam trpi. Saj sem rekel: Kakor si bo postlal, tako bo ležal."
 Naša zakonska dvojica je vstala od mize. Oče je šel na vrt privezovat drevesca, mati je pospravljala po kuhinji.
 Janez je prišel po stopnicah iz svoje sobe preoblečen. Čez rame mu je visela torba. Šel je v sobo ter si odrezal kos kruha. Potem je snel puško s trama ter jo vtaknil v vrečo, da je bilo bolj na skrivnem. V veži je vzel dereze in težko okovano palico.
 "Kam greš zopet?" ga vpraša mati. "Niti en dan ne moreš biti doma."
 "Kam neki bi šel? Mislite, da bom beračil po poti na Stajersko. Moram vendar ubiti kako zverjad, da ne pojdem s praznim žepom na pot, kakor deseto dete od hiše. Vi mi tako ne boste ničesar dali, ker sem se vam tako zameril."
 "O Janez, Janez," je pričela mati. Pa trdovratni sin je ni poslušal. Hitro je odšel ter zavil proti gori. Nemara je težko gledal solze, ki so porosile materino oko. Sre ni bilo še povsem pokvarjeno. Slaba vest ga je vznemirjala.
 III.
 Za teden dni sta stopola Janez in Surga precej hitro po strmi stezi, ki pelje čez Zelenico ob Ljubelju na Koroško. Zgodaj je se bilo. Pod nogami jima je škripal zmrlz sneg, da je dostikrat Surgi izpodletelo, ker ni imel tako nakovanih črevljev, kakor Janez. Počutila jmu je ipaj ud užaj šaj potji, kakor njegov tovariš, ki je že preteknil vse kote po planinah.
 "Nič hudega, če se malo pripogneš," posali se Janez. "Le pojdi po mojih stopinjah, pa bo dobro. Malo še potrpi! Precej sva na vrhu."
 Solnce je uprav vzhajalo iz za sosednjih Karavank, ko dospeta vrh Zelenice. Ogrt jima je bil pogled na Koroško, po kateri ju popelje pot na Stajersko. Po kratkem oddihu se napotita dalje proti Celovcu.
 Štiri dni sta hodila do Ljubnega. Od tod sta krenila ob potoku Lisingu v dolino, kjer je Surga vedel za delo.
 Zvečer dospeta do samotne, velike kmetiške hiše, ki je stala prav v kotu vse doline, blizu izvira Lisinga. Povsodi so se razprostirali mogočni gozdi ter obdajali človeka na taki samoti z nekako grozo.
 "Sedaj sva pa dobra", je izpregovoril Surga. "Vendar je enkrat konec pasjega pota! Vidiš, Janez, to je gostilna, kjer se kaj zapleše in zapoje. Tu bodemo živeli! Zajedno nama gospodar pove, kako je z delom. Dobiya ga gotovo. Tudi starih znancev je tukaj mnogo. Lahko boš govoril slovenski. Saj še celo gospodar razume nekoliko."

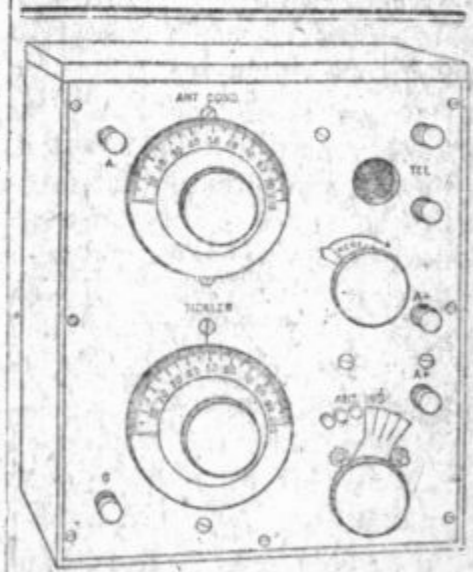
Prideta pred vežne duri, ki so bile že zapahnjene. Surga udari s pestjo po njih. Kmalu se začujejo, v veži težki koraki, ključ se obrne in med vrati se pokaže velika postava gospodarjeva, že osivelega Miheleja, ki je držal v roki lojevo svečo. Mihelj spozna Surgo kot starega znanca ter mu stisne dobrovoljno desnico.
 Vstopijo v sobo. Celo omizje bradatih mož je sedelo ob bokalu vina. Zvedavo so gledali nova prišleca, katera je gospodar peljal v sfransko sobo. Tam so se hitro pomenili in pogovorili, kaj in kako za stran dela. Mihelj jih je bil vesel, posebno še ker mu je podjetnik naročil, da naj namesto njega sprejme vse delavce, ker se mudi, da prej ko mogoče po tej strani opravijo ter gredo potem drugam koparit. Obljubil jima je, da prihodnji pondeljek precej lahko začeta drvariti.
 V tem jima je že prinesla Režika, mlado, brhko dekle, večerjo.
 "Ker vem, da sta trudna in lačna," ogovori ju slovenski, "napravila sem takoj večerjo, da gresta prej k počitku."
 "Dobro, dobro," poprime hitro Janez, vesel, da je dobil deklico, s katero se bo mogel pogovoriti, dokler se ne privadi nemščini.
 "Saj sva že res potrebna jedi in počitka. Kaj meniš, s Kranjskega pa tu gori, to ni karsibodi. Preklicano, to sva tolkla in krejšala, da sem že vsega naveličan."
 "No, se bosta pa izpočila. Kranjskim korenjakom nič ne de taka pot. Trdni so, kakor bi bili iz železa. Sedaj grem pa precej pripraviti postelji, da gresta lahko koj spat."
 Surga je vedno gledal tja v sosednjo sobo. Ko ga Janez začuden vpraša, jeli to dekle s Kranjskega, ker govori tako lepo slovenski, odgovori mu nejevoljen: "Mati je bila Kranjica; pa mari so meni ženske. Le preklicano me jezi, da ni nobenega znanca. Lahko bi se človek zastonj napil. Seve, Kranjec je priden, da je res prevč. Te-le štajerske mreine pijejo tukaj, Kranjci pa delajo kot črna živina. Pa naj le! Prvoščila si boževa pa potlej več, ko bo kaj evenka v žepu."
 Vstala sta ter šla spat. Surga je gostom pri veliki mizi voščil lahko noč, seveda po nemški.
 Ni bilo dolgo tega, odkar sta prevzela naša znanca delo. Neko soboto večera je bilo zbranih nekaj drvarjev v zakajeni bajji, oddaljeni tri ure od Mihelejeve gostilne. Ogenj je gorel sredi koč na ognjišču, kamor so pristavili večerjo. Drvarji so pa sedeli naokrog ter pušili tobak. Med njimi sta bila tudi Janez in Surga. Surga je bil kaj vesel ter je mnogo goveril in debelo lagal svojim tovarišem, ki so se zadovoljno smejali ter hvalili z vitega Surgo.
 Janez jih pa ni razumel. Jezno se je potegnil tja po pogradu. Sam pri sebi je pa dejal: (Dalje sledi.)

Jugoslovanom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:—
To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.
To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljani, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vsepovsod, kjer bi jim morda naša skušnija in nasvet kaj koristila.
 Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradnik zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.
 Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank

CHISHOLM, MINN.

BREZZIČNI TELEFON

za zabavo, s katerim strojem lahko ugrabite iz zraka zvoke godbe, koncertov, govore, brozjavne tržne cene, razne dnevne novice in še veliko drugih zanimivosti iz vseh delov Amerike.
 Za pojasnila pišite na
JOHN F. VESEL
 Jeweler,
 Greenwood, Wis.

PRISSELJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

je bilo 1. julija t. l. odprto
 Pišite meni da vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.
 Ne odlašajte da ne bo kvota zoPet izčrpana.
MATIJA SKENDER
 javni notar
 za Ameriko in stari kraj
 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

DOMAČA ZDRAVILA.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča Msgr. Kneipp v knjigi "Domači zdravnik" imam vedno v zalogi.
 Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina, za kaj se rabiti.
 Math. Pezdir
 Box 772, City Hall Sta.
 New York, N. Y.

SEVEROVA ZDRAVILA VZORUJEJO ZDRAVJE VDRUŽINAM

Hude Bolečine
 revmatične hitro olajšate, če rabite

SEVER'S OINTMENT
 Zanesljivi liniment
 Isto tako vporaben je za izvijnjenje, okleline, za otrpnelost, in ohromelost bolnih mišic ter udov.
 CENA 30 IN 60 CENTOV
 Vprošajte v lekarnah.
W. F. SEVERA CO.
 CEDAR RAPIDS, IOWA

Delnice Jadranske Banke

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanziivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastninska obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din. 1000 nominalne.
 Iz mnogeštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklepali da bojo izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.
 Naši izseljenci, ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.
 Cena za eno delnico je:
 (K400 za glavnico in K300 za rezervo) K 700.00
 doštvešči 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922..... K 31.70
 K791.70
DELNICE IMAJO PRAVICO DO DIVIDENDE ZA L. 1922.
 Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K 48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.
 Za vpis in informacije se obrnite na:
Frank Sakser State Bank
 Glavno zastopstvo Jadranske banke.
 62 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY.

DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija: 1000 kron za \$4.30
 Italija: 1000 lir za \$ 4.90
 10,000 kron za 42.00 1000 lir za 45.00
NOTARSKA DELA.
 Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Prošnje za pridobitev svojcev iz stare domovine. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage). Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na
MLADIČ & VERDERBAR,
 1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Vsak dober kristjan, ki misli na stari kraj, naj bi poslal svojem dar za

BOŽIČ.

Jaz izplačam vsako pošiljatev brzo in sigurno še pred Božičem.
 Jaz računam po najnižji ceni in pošiljam denar po pošti ter brzojavno.
 PIŠITE PO CENIK
EMIL KISS, BANKIR,
 133 Second Avenue. New York City, N. Y.
 Prodaja šifkarte.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857
ALI STE Z VAŠO BANKO V PRAVEM PRIJATELJSTVU?
 Preštudirajte svoj sedanje zadeve z Vašo banko. Če ste v denarnih zadregah, bi vam morala iti vaša banka na pomoč, ali kaj primerne svetovati. Ali vam kaže vaš bankir prijazno in dobrohotno zanimanje vaših zadevah; če je temu tako, potem ste vi in vaša banka resnično prava prijatelja; v takem slučaju bi morala oba vedno skupaj držati.
 Če pa vaš bankir ne postopa z vami kot prijatelj, — mora biti nekaj narobe. Tedaj še le boste znali vpoštevati postrežbo naše banke do njenih strank (vlagateljev). Gotovo vam bo po volji prijazen nastop in duh kooperacije, ki ve je vedno pri nas.
 Pri nas ste samo enkrat tujec; potem pa postaneta vi in vaša banka — če je to naša banka prijatelja.

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

LUCKY STRIKE CIGARETTE
Najboljša cigareta
 Ako premenite svoj naslov, naznanite to takoj društvenemu tajniku (ici).